

SEANCE DU MERCREDI 3 NOVEMBRE 1993
 VERGADERING VAN WOENSDAG 3 NOVEMBER 1993

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 150.

MESSAGES:

Page 150.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 150.

1. Cour d'arbitrage.

2. Budgets administratifs.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 151.

M. De Grauwe au Premier ministre sur « le plan social ».

M. Tavernier au Premier ministre sur « le rapport Verplaetse, les conclusions qui en sont tirées et l'évolution des négociations relatives au pacte social ».

DECES D'UN ANCIEN SENATEUR:

Page 151.

BIENVENUE A UNE DELEGATION DE PARLEMENTAIRES AUSTRALIENS:

Page 151.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITION DE RESOLUTION (Votes):

Projet de loi ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1993 — Section 16 « Défense nationale », p. 151.

Projet de loi portant approbation du protocole, adopté à Darmstadt le 5 juin 1991 par le Conseil d'Eumetsat, portant amendement à la Convention établissant l'Organisation européenne pour l'exploitation de satellites météorologiques (Eumetsat) du 24 mai 1983, p. 152.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
 Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 150.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 150.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 150.

1. Arbitragehof.

2. Administratieve begrotingen.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 151.

De heer De Grauwe tot de Eerste minister over « het sociaal plan ».

De heer Tavernier tot de Eerste minister over « het rapport-Verplaetse, de conclusies die eruit getrokken worden en de evolutie in de onderhandelingen rond het zogenaamde sociaal pact ».

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR:

Bladzijde 151.

WELKOM AAN EEN DELEGATIE VAN AUSTRALISCHE PARLEMENTSLEDEN:

Bladzijde 151.

ONTWERPEN VAN WET EN VOORSTEL VAN RESOLUTIE (Stemmingen):

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993 — Sectie 16 « Landsverdediging », blz. 151.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het protocol, aangenomen te Darmstadt op 5 juni 1991 door de Raad van Eumetsat, tot wijziging van het Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor de exploitatie van meteorologische satellieten (Eumetsat) van 24 mei 1983, blz. 152.

Projet de loi portant approbation de l'acte modifiant le protocole sur les statuts de la Banque européenne d'investissement habilitant le Conseil des gouverneurs à créer un Fonds européen d'investissement et complétant le Traité instituant la Communauté économique européenne, fait à Bruxelles le 25 mars 1993, p. 152.

Projet de loi modifiant les articles 52, 53 et 68 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, p. 152.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. Hatry, Buchmann, p. 153.

Justification de vote: *Orateur*: M. Deworme, p. 153.

Projet de loi modifiant l'article 74, premier alinéa, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, p. 154.

Explication de vote: *Orateur*: M. De Croo, p. 154.

Proposition de résolution concernant la problématique des peuples indigènes, p. 154.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. Bougard, Verreycken, De Croo, p. 154.

MOTIONS (Votes):

Motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, développée le 14 octobre 1993, p. 155.

Orateur: M. Cuyvers, p. 155.

Motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Valkeniers au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, développée le 27 octobre 1993, p. 156.

Motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Vermeiren au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, développée le 28 octobre 1993, p. 156.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 157.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. de Donnée au Premier ministre sur « les méthodes du Gouvernement en vue d'arriver à la concrétisation d'un pacte social et les propositions de la note Verplaetse ».

Interpellation de M. Verreycken au Premier ministre sur « l'association des Communautés à toute concertation sociale susceptible d'hypothéquer leur marge d'action politique ».

Interpellation de M. De Grauwe au Premier ministre sur « le plan de redressement global ».

Interpellation de M. Tavernier au Premier ministre sur « le rapport Verplaetse, les conclusions qui en sont tirées et l'évolution des négociations relatives au pacte social ».

Orateurs: MM. de Donnée, Verreycken, De Grauwe, Tavernier, Schiltz, M. Dehaene, Premier ministre, p. 158.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de akte tot wijziging van het protocol betreffende de statuten van de Europese Investeringsbank waarbij de Raad van gouverneurs de bevoegdheid wordt verleend tot de oprichting van een Europees Investeringsfonds en waarbij het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap wordt aangevuld, opgemaakt te Brussel op 25 maart 1993, blz. 152.

Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, blz. 152.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren Hatry, Buchmann, blz. 153.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Deworme, blz. 153.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 74, eerste lid, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, blz. 154.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer De Croo, blz. 154.

Voorstel van resolutie betreffende de problematiek van de inheemse volkeren, blz. 154.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren Bougard, Verreycken, De Croo, blz. 154.

MOTIES (Stemmingen):

Eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 14 oktober 1993 gehouden interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 155.

Spreker: de heer Cuyvers, blz. 155.

Eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 27 oktober 1993 gehouden interpellatie van de heer Valkeniers tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 156.

Eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 28 oktober 1993 gehouden interpellatie van de heer Vermeiren tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 156.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 157.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer de Donnée tot de Eerste minister over « de door de Regering gehanteerde methodes met het oog op de concrete invulling van een sociaal pact en de voorstellen van de nota-Verplaetse ».

Interpellatie van de heer Verreycken tot de Eerste minister over « de betrokkenheid van de Gemeenschappen bij elk sociaal overleg dat hun beleidsruimte kan hypothekeren ».

Interpellatie van de heer De Grauwe tot de Eerste minister over « het globaal herstelplan ».

Interpellatie van de heer Tavernier tot de Eerste minister over « het rapport-Verplaetse, de conclusies die eruit getrokken worden en de evolutie in de onderhandelingen rond het zogenaamde sociaal pact ».

Sprekers: de heren de Donnée, Verreycken, De Grauwe, Tavernier, Schiltz, de heer Dehaene, Eerste minister, blz. 158.

Interpellation de M. Van Belle au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture sur « les initiatives concernant les petites et moyennes entreprises, qui s'inscrivent dans le cadre de la présidence belge de la Communauté européenne ».

Orateurs : M. Van Belle, M. Bourgeois, ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, p. 172.

Interpellatie van de heer Van Belle tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over « de KMO-initiatieven in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap ».

Sprekers : de heer Van Belle, de heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw, blz. 172.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 5 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 5 m.

CONGES — VERLOF

MM. Bosman, Dierickx, Mmes Gijsbrechts-Horckmans, Herzet, M. Liesenborghs, Mme Maes, MM. Ottenbourgh, à l'étranger; Evers, Houssa, Laverge, Vermeiren, Wierinckx, pour d'autres devoirs; Daras, pour deuil familial, et M. Maertens, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Bosman, Dierickx, de dames Gijsbrechts-Horckmans, Herzet, de heer Liesenborghs, mevrouw Maes, de heren Ottenbourgh, in het buitenland; Evers, Houssa, Laverge, Vermeiren, Wierinckx, wegens andere plichten; Daras, wegens familierouw, en M. Maertens, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 28 octobre 1993, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour:

1° Le projet de loi modifiant les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973;

Bij boodschappen van 28 oktober 1993 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen:

1° Het ontwerp van wet tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

2° Le projet de loi modifiant l'article 62 des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968, en vue d'autoriser explicitement l'utilisation d'appareils de détection des infractions au Code de la route fonctionnant sans la présence d'agents qualifiés;

2° Het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 62 van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, en houdende expliciete erkenning van onbelemmerde toestellen voor de controle van verkeersovertredingen;

— Renvoi à la commission de l'Infrastructuur.

Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

3° Le projet de texte portant révision de l'article 24 de la Constitution;

3° Het ontwerp van tekst tot herziening van artikel 24 van de Grondwet;

4° Le projet de texte portant révision du titre II de la Constitution en vue d'y insérer un article 24^{quater} relatif au respect de la vie privée;

4° Het ontwerp van tekst tot herziening van titel II van de Grondwet om een artikel 24^{quater} in te voegen betreffende de eerbiediging van het privé-leven;

5° Le projet de texte portant révision du chapitre III du titre III de la Constitution en vue d'y insérer un article 107bis.

5° Het ontwerp van tekst tot herziening van hoofdstuk III van titel III van de Grondwet voor invoeging van een artikel 107bis.

— Renvoi à la commission de la Révision de la Constitution et de la Réforme des Institutions.

Verwezen naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen.

Par message du 28 octobre 1993, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il lui a été transmis par le Sénat, le projet de loi protégeant le titre de psychologue.

Bij boodschap van 28 oktober 1993 deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het door de Senaat werd overgezonden, het ontwerp van wet tot bescherming van de titel van psycholoog.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le Président. — En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat le recours en annulation et la demande de suspension du décret de la Communauté française du 30 septembre 1993 portant certaines dispositions en matière de pensions de retraite des agents définitifs de la Radio-Télévision belge de la Communauté française (RTBF) (numéro du rôle 606).

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing van het decreet van de Franse Gemeenschap van 30 september 1993 houdende sommige bepa-

lingen in verband met de rustpensioenen van de ambtenaren van de «Radio-Télévision belge de la Communauté française» (RTBF) (rolnummer 606).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat les arrêts ci-après:

1. L'arrêt n° 75/93 rendu le 27 octobre 1993, en cause de la question préjudicielle posée par le Conseil d'Etat en cause de la SA Melcar et Marie-Madeleine de Coppin de Grinchamps contre la Région wallonne (numéro du rôle 458);

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van volgende arresten:

1. Het arrest nr. 75/93 uitgesproken op 27 oktober 1993, in zake de prejudiciële vraag gesteld door de Raad van State in zake de NV Melcar en Marie-Madeleine de Coppin de Grinchamps tegen het Waalse Gewest (rolnummer 458);

2. L'arrêt n° 76/93 rendu le 27 octobre 1993 en cause du recours en annulation de l'article 70 de la loi du 26 juin 1992 portant des dispositions sociales et diverses, introduit par D. Corradini et autres (numéro du rôle 505).

2. Het arrest nr. 76/93 uitgesproken op 27 oktober 1993 in zake het beroep tot vernietiging van artikel 70 van de wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, ingesteld door D. Corradini en anderen (rolnummer 505).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Budgets administratifs — Administratieve begrotingen

M. le Président. — En exécution de l'article 14 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, et conformément au projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994, le Gouvernement a transmis aux Assemblées législatives le budget administratif du ministère de l'Agriculture pour l'année budgétaire 1994.

Ter uitvoering van het artikel 14 van de wetten op de rijks-comptabiliteit, samengeordend op 17 juli 1991, en in overeenstemming met het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994, heeft de Regering de administratieve begroting van het ministerie van Landbouw voor het begrotingsjaar 1994 aan de Wetgevende Vergaderingen overgezonden.

— Renvoi à la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes.

Verwezen naar de commissie voor de Landbouw en de Mid-denstand.

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — Het Bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1. Van de heer De Grauwe tot de Eerste minister over «het sociaal plan»;

Le Bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes:

1. De M. De Grauwe au Premier ministre sur «le plan social»;

2. Van de heer Tavernier tot de Eerste minister over «het rapport-Verplaetse, de conclusies die eruit getrokken worden en de evolutie in de onderhandelingen rond het zogenaamde sociaal pact».

2. De M. Tavernier au Premier ministre sur «le rapport Verplaetse, les conclusions qui en sont tirées et l'évolution des négociations relatives au pacte social».

Deze interpellaties zullen vandaag plaatshebben.

Ces interpellations auront lieu cet après-midi.

OVERLIJDEN VAN EEN OUD-SENATOR

DECES D'UN ANCIEN SÉNATEUR

De Voorzitter. — De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Willy Calewaert, ere-senator, ere-rechter in het Arbitragehof, gewezen minister van Nationale Opvoeding en gewezen minister van het Openbaar Ambt en de Institutionele Hervormingen.

Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de M. Willy Calewaert, sénateur honoraire, juge honoraire à la Cour d'arbitrage, ancien ministre de l'Education nationale et ancien ministre de la Fonction publique et des Réformes institutionnelles.

WELKOM AAN EEN DELEGATIE VAN AUSTRALISCHE PARLEMENTSLEDEN

BIENVENUE A UNE DELEGATION DE PARLEMENTAIRES AUSTRALIENS

De Voorzitter. — Dames en heren, ik heb het genoegen een delegatie van het Australische parlement onder leiding van de *Speaker* van dat parlement in onze assemblee te verwelkomen. Zij komt hier ons elektronisch stelsysteem bestuderen. (*Gelach.*) Ik hoop dat wij onze vrienden hiervan een goede demonstratie kunnen geven! (*Levendig applaus.*)

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1993 — SECTIE 16 «LANDSVERDEDIGING»

Hervatting van de onbeslist gebleven naamstemming

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET GENERAL DES DEPENSES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1993 — SECTION 16 «DEFENSE NATIONALE»

Reprise du vote nominatif resté sans résultat

De Voorzitter. — Dames en heren, daar de tweede naamstemming vorige week onbeslist is gebleven, omdat het quorum niet bereikt was, moeten wij opnieuw overgaan tot stemming over het ontwerp van wet houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993 — Sectie 16 «Landsverdediging».

Le quorum n'ayant pas été atteint lors du deuxième vote nominatif la semaine passée, il va être procédé à un nouveau vote sur le projet de loi ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1993 — Section 16 «Défense nationale».

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

100 leden zijn aanwezig.

100 membres sont présents.

99 stemmen ja.

99 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Daerden, Dalem, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Geens, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, W. Martens, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Pataer, Péciaux, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Timmermans, Tobback, Mmes Tyberghien-Vandenbussche, Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Benker.

M. le Président. — M. Benker est prié de faire connaître les motifs de son abstention.

M. Benker (Ecolo). — Monsieur le Président, j'ai pairé avec M. Cerexhe.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET PROTOCOL, AANGENOMEN TE DARMSTADT OP 5 JUNI 1991 DOOR DE RAAD VAN EUMETSAT, TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN EEN EUROPESE ORGANISATIE VOOR DE EXPLOITATIE VAN METEOROLOGISCHE SATELLIETEN (EUMETSAT) VAN 24 MEI 1983

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE AKTE TOT WIJZIGING VAN HET PROTOCOL BETREFFENDE DE STATUTEN VAN DE EUROPESE INVESTERINGSBANK WAARBIJ DE RAAD VAN GOUVERNEURS DE BEVOEGDHEID WORDT VERLEEND TOT DE OPRICHTING VAN EEN EUROPEES INVESTERINGSFONDS EN WAARBIJ HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP WORDT AANGEVULD, OPGEMAAKT TE BRUSSEL OP 25 MAART 1993

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DU PROTOCOLE, ADOPTÉ A DARMSTADT LE 5 JUIN 1991 PAR LE CONSEIL D'EUMETSAT, PORTANT AMENDEMENT A LA CONVENTION ÉTABLISSANT L'ORGANISATION EUROPÉENNE POUR L'EXPLOITATION DE SATELLITES MÉTÉOROLOGIQUES (EUMETSAT) DU 24 MAI 1983

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACTE MODIFIANT LE PROTOCOLE SUR LES STATUTS DE LA BANQUE EUROPÉENNE D'INVESTISSEMENT HABILITANT LE CONSEIL DES GOUVERNEURS À CRÉER UN FONDS EUROPÉEN D'INVESTISSEMENT ET COMPLETANT LE TRAITE INSTITUANT LA COMMUNAUTE ÉCONOMIQUE EUROPÉENNE, FAIT À BRUXELLES LE 25 MARS 1993

Vote

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet in hun geheel.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

131 leden zijn aanwezig.

131 membres sont présents.

127 stemmen ja.

127 votent oui.

2 stemmen neen.

2 votent non.

2 onthouden zich.

2 s'abstiennent.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Zij zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Appeltans, Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Boël, Borremans, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Daerden, Dalem, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Croo, de Donnéa, De Grauwe, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, De Wulf, D'hondt, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Eeman, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Geens, Gesquiere, Gevenois, Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, W. Martens, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Pataer, Péciaux, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Timmermans, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, M. Vaes, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mmes Van den Poel-Welkenhuysen, Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Thillo, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Capoen et Cuyvers.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Loones et Raes.

PROJET DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 52, 53 ET 68 DE LA LOI DU 14 JUILLET 1991 SUR LES PRATIQUES DU COMMERCE ET SUR L'INFORMATION ET LA PROTECTION DU CONSOMMATEUR

Vote

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKEL-
LEN 52, 53 EN 68 VAN DE WET VAN 14 JULI 1991
BETREFFENDE DE HANDELSPRAKTIJKEN EN DE
VOORLICHTING EN BESCHERMING VAN DE CONSUM-
MENT

Stemming

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi modifiant les articles 52, 53 et 68 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

La parole est à M. Hatry pour une explication de vote.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, les soldes tels qu'ils ont été pratiqués en 1992-1993 sur la base de la loi de 1991, que le groupe PRL n'avait d'ailleurs pas votée, ont été un désastre commercial, sans que l'on puisse affirmer que la responsabilité en incombe à la seule loi ou à la situation économique générale. En outre, un bradage permanent assorti des mentions « prix fous » ou « prix ronds » a sévi sans aucune restriction de la part des autorités et en l'absence de pudeur élémentaire de la part de toutes les formes de distribution.

Dans ces conditions, la modification de la législation, en rapprochant la période des soldes de la fin des périodes de grande vente — fin décembre pour l'hiver et fin juin pour l'été — s'imposait d'urgence. Tel est l'aspect positif du projet qui amènera la majorité des membres de notre groupe à voter le texte proposé.

Cependant, trois motifs inciteront plusieurs d'entre nous, dont moi-même, à ne pas voter ce texte et à s'abstenir. Il s'agit tout d'abord de l'allongement excessif de la période d'attente — trois mois sur les douze de l'année — où toute promotion par les prix sera interdite. Il s'agit ensuite du maintien exactement aux mêmes dates des soldes et de la période d'attente pour tous les produits non alimentaires, ce qui revient à interdire en même temps toute promotion par les prix ou par des bons de valeur pour des produits aussi différents que les poudres à lessiver, les skis et les meubles de jardin. Enfin, le troisième motif, et ce n'est pas le moins important, est la non-prise en considération des avis quasi unanimes du Conseil de la consommation, de l'Association belge des consommateurs et de l'Association des entreprises de vente à distance. J'ajoute d'ailleurs que ces dernières risquent de quitter la Belgique pour pouvoir poursuivre leurs activités de promotion, et cet effet de la loi serait, dans les circonstances présentes, un comble. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Buchmann voor een stemverklaring.

De heer Buchmann (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, wij zullen het ontwerp niet goedkeuren omdat wij het noch opportuun, noch goed vinden. Wij zullen ook niet tegenstemmen omdat het huidige ontwerp evenmin voldoet. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.
Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

139 leden zijn aanwezig.

139 membres sont présents.

127 stemmen ja.

127 votent oui.

12 onthouden zich.

12 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Appeltans, Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Boël, Borremans, Bouchat, Bougard, Buchmann, Buelens, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Cuyvers, Daerden, Dalem, Mme Dardenne, M. de Donnée, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desutter, Mme Detiège, MM. De Wulf, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Geens, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hasquin, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Kuijpers, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Loones, Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, W. Martens, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Monfils, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Pataer, Péciaux, Peeters, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Raes, Scharff, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Timmermans, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, M. Vaes, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wallegem, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. De Backer, De Croo, De Grauwe, Deworme, D'hondt, Eeman, Goovaerts, Hatry, Lahaye, Monset, Mme Van den Poel-Welkenhuysen et M. Van Thillo.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

M. Deworme (PS). — Monsieur le Président, je me suis abstenu, car, d'abord, je considère qu'une législation ayant déjà été renouvelée quatre fois en huit ans ne doit pas être traitée dans la précipitation. Ensuite, on nous promet de procéder à une évaluation — et bon nombre de collègues ont d'ailleurs été séduits par cette intention — mais si elle doit avoir lieu, elle doit être organisée au préalable et réalisée par des organismes déterminés. Aussi je souhaite obtenir des informations quant aux moyens qui seront utilisés.

Enfin, je demande que l'on fixe une date, car je déplore l'incertitude qui plane à cet égard.

Je me réserve donc le droit de déposer, vers le mois de janvier ou de février, un texte nouvelle mouture qui tiendra compte de tous les intérêts en présence. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — L'adoption du projet de loi modifiant les articles 52, 53 et 68 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur implique que la proposition de loi ayant le même objet vient à tomber.

De goedkeuring van het ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument impliceert dat het voorstel van wet met dezelfde strekking vervalt.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 74,
EERSTE LID, VAN DE WET VAN 21 MAART 1991
BETREFFENDE DE HERVORMING VAN SOMMIGE
ECONOMISCHE OVERHEIDSBEDRIJVEN

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 74, PREMIER
ALINEA, DE LA LOI DU 21 MARS 1991 PORTANT
REFORME DE CERTAINES ENTREPRISES PUBLIQUES
ECONOMIQUES

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 74, eerste lid, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi modifiant l'article 74, premier alinéa, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques.

Het woord is aan de heer De Croo voor een stemverklaring.

De heer De Croo (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, wij zullen ons bij de stemming over het ontwerp onthouden omdat de Regering voor de benoemingen die in het kader van dit ontwerp dienen te gebeuren, de vooropgestelde termijn niet heeft nageleefd.

Ik wil ook onderstrepen dat de Regering die zo Europees-mindede is bij de uitvoering van de Europese richtlijnen ter zake meer dan twee jaar achterstand heeft opgelopen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

139 leden zijn aanwezig.

139 membres sont présents.

111 stemmen ja.

111 votent oui.

28 onthouden zich.

28 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Borremans, Bouchat, Bougard, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Cuyvers, Daerden, Dalem, Mmes Dardenne, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Geens, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larrier, Leclercq, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, W. Martens, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Pataer, Pécriaux, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Tami-

niaux, Tavernier, Timmermans, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Appeltans, Boël, Buchmann, Buelens, Capoen, De Backer, De Croo, de Donnée, De Grauwe, Désir, Desmedt, D'hondt, Eeman, Goovaerts, Hasquin, Hatry, Kuijpers, Lahaye, Loones, Monfils, Monset, Peeters, Raes, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Van Hooland, Van Thillo, Van Wallegghem et Verreycken.

PROPOSITION DE RESOLUTION CONCERNANT LA
PROBLEMATIQUE DES PEUPLES INDIGENES

Vote

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE PROBLE-
MATIEK VAN DE INHEEMSE VOLKEREN

Stemming

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution concernant la problématique des peuples indigènes.

Wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie betreffende de problematiek van de inheemse volkeren.

La parole est à M. Bougard pour une explication de vote.

M. Bougard (Ecolo). — Monsieur le Président, Ecolo et Agalev se réjouissent qu'une résolution concernant les peuples indigènes soit soumise aujourd'hui à l'approbation de l'assemblée.

Si plusieurs résolutions concernant ces peuples ont été adoptées par le Parlement européen, c'est, à notre connaissance, une première dans un parlement national de l'un des pays membres de la Communauté. Ce sera aussi une contribution du Sénat à l'année des peuples autochtones, puisque 1993 a été déclarée comme telle par les Nations unies.

La préoccupation d'Ecolo et d'Agalev en faveur de la reconnaissance de droits pour les peuples indigènes n'est pas récente. A de nombreuses reprises, les écologistes sont intervenus pour la protection des populations autochtones et de leur milieu naturel. En 1988 déjà, nos collègues Ecolo-Agalev de la Chambre ont été à l'initiative d'une résolution en faveur d'une reconnaissance internationale des peuples indigènes.

Je voudrais également rappeler que le maintien des peuples indigènes sur leurs territoires constitue une garantie pour la sauvegarde de la biodiversité et que la culture et le savoir des peuples autochtones font partie du patrimoine de l'humanité.

Ecolo-Agalev appelle le Gouvernement, qui a déjà consenti des efforts en faveur des peuples autochtones, notamment au travers de la coopération au développement, à œuvrer pour la mise en place de structures pertinentes de représentation officielle des peuples indigènes auprès de la Communauté européenne et des instances internationales.

Les écologistes demandent également au Gouvernement qu'il invite les Etats sur les territoires desquels vivent des populations autochtones à respecter les traités, toujours en vigueur, passés entre ces Etats et ces populations et à prendre des dispositions législatives afin de reconnaître à ces derniers des droits tels que définis par l'ONU. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Voorzitter, het Vlaams Blok zal dit voorstel van resolutie goedkeuren omdat wij willen beklemtonen dat de slotzin van het voorstel waarin staat dat « de

Belgische Regering wordt opgeroepen om de rechten van de oorspronkelijke bevolking, hun cultuur en hun leefmilieu te respecteren», ook moet gelden voor het eigen volk en niet enkel voor de volkeren die aan de andere kant van de wereld wonen. Het is in die zin dat wij dit voorstel van resolutie helemaal kunnen bijvalen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Croo voor een stemverklaring.

De heer De Croo (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik was alleszins van plan even het woord te nemen over dit voorstel van resolutie, maar nu heb ik nog een bijkomende reden om zulks te doen.

In de eerste plaats dank ik de heer Timmermans, rapporteur van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen, die erin geslaagd is alle fracties, buiten die welke zopas aan het woord is geweest, samen te brengen rond een evenwichtige tekst.

Om dubbelzinnigheid te voorkomen, wens ik hier uitdrukkelijk te stellen dat onze ja-stem geen steun is aan de interpretatie gegeven door het Vlaams Blok. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Het voorstel van resolutie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

La proposition de résolution, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

INTERPELLATIE VAN DE HEER CUYVERS TOT DE MINISTER VAN MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU OVER «HET PLAN VOOR DE REDUCTIE VAN CO₂»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATION DE M. CUYVERS AU MINISTRE DE L'INTEGRATION SOCIALE, DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT SUR «LE PLAN DE REDUCTION DU CO₂»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het plan voor de reductie van CO₂» werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le plan de réduction du CO₂».

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Verschueren, Matthijs en Péciaux, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Cuyvers en het antwoord van de minister,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Cuyvers et la réponse du ministre,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren De Boeck, Capoen en Lozie, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Cuyvers en het antwoord van de minister,

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Vraagt dat het nationaal plan van CO₂-reductie met 5 pct. tegen 2000 zo spoedig mogelijk aan de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu ter discussie wordt overhandigd,

Vraagt dat de twee verdragen van de Rio-Conferentie zo spoedig mogelijk ter bekrachtiging aan het Parlement worden voorgelegd,

Vraagt een Europese CO₂-taks waarbij een gedeelte van de opbrengst wordt voorbehouden voor de transfer van milieuvriendelijke technologieën die bijdragen tot de CO₂-reductie in de ontwikkelingslanden en in Oost-Europa.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Cuyvers et la réponse du ministre,

Demande que le plan national de réduction de 5 p.c. du CO₂ pour l'an 2000 soit mis le plus vite possible en discussion à la commission de la Santé publique et de l'Environnement,

Demande que les deux conventions de la Conférence de Rio soient soumises le plus rapidement possible à la ratification du Parlement,

Demande une taxe européenne CO₂ dont le produit sera réservé en partie au transfert de techniques respectant l'environnement et contribuant à la réduction du CO₂ dans les pays en voie de développement et en Europe de l'Est.»

Het woord is aan de heer Cuyvers voor een stemverklaring.

De heer Cuyvers (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, in de gemotiveerde motie die ter stemming voorligt, vragen we met klem dat het nationaal plan voor de reductie met 5 pct. van de CO₂-uitstoot zo spoedig mogelijk aan de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu ter discussie wordt voorgelegd.

De groenen vinden het een schande dat ons land als enige lidstaat van de Twaalf er nog altijd niet in geslaagd is een nationaal beleidsplan voor de reductie van die uitstoot op te stellen, laat staan op tijd in te dienen. Dit zal de geloofwaardigheid van het Belgische voorzitterschap uiteraard niet verhogen, wel integendeel. Nochtans was Eerste minister Dehaene in Rio de tweede gezagsdrager om het klimaatsverdrag te ondertekenen.

We hopen dat de zes deelwerkgroepen die al lang met het werk hadden moeten klaar zijn, weldra hun deelrapporten aan de minister van Leefmilieu zullen afgeven zodanig dat het syntheserapport, weliswaar maanden te laat, toch kan worden ingediend.

Daarnaast vragen we in onze motie dat de twee verdragen van de Rio-Conferentie zo spoedig mogelijk ter bekrachtiging aan het Parlement worden voorgelegd. De groenen verwerpen met klem elke toevoeging van interpretatieve verklaring van het Verdrag van de biodiversiteit.

In het derde deel van de motie pleiten wij voor een Europese CO₂-energietaks waarbij een gedeelte van de opbrengst wordt voorbehouden voor de transfer van milieuvriendelijke technologieën die bijdragen tot de CO₂-reductie naar ontwikkelingslanden en Oost-Europa.

Elk parlamentslid dat het goed meent met het milieu en de wereld kan niet anders dan onze gemotiveerde motie goedkeuren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Dames en heren, overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

— De eenvoudige motie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

La motion pure et simple, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VALKENIERS TOT DE
VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BUITEN-
LANDSE ZAKEN OVER «HET NIET-RESPECTEREN
VAN DE MENSENRECHTEN IN VIETNAM»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATION DE M. VALKENIERS AU VICE-
PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES
ETRANGERES SUR «L'ABSENCE DE RESPECT DES
DROITS DE L'HOMME AU VIET-NAM»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Valkeniers tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het niet-respecteren van de mensenrechten in Vietnam» werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Valkeniers au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «l'absence de respect des droits de l'homme au Viêt-nam».

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Seeuws en Péciaux, en mevrouw Creyf, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Valkeniers en het antwoord van de staatssecretaris,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Valkeniers et la réponse du secrétaire d'Etat,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren Valkeniers, Vermeiren, Hatry, Kuijpers en Jonckheer, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Valkeniers en het antwoord van de minister,

Vraagt aan de Belgische Regering:

— Om het respect van de mensenrechten en de democratisering van het regime als voorafgaande voorwaarden te stellen alvorens normale diplomatieke, economische en culturele betrekkingen met dat land aan te knopen,

— Om de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating te eisen van alle boeddhistische monniken en katholieke priesters, van alle opgesloten politieke gevangenen en van alle personen die werden opgesloten omdat ze er een afwijkende mening op nahouden,

— Om een beroep te doen op de Vietnamese regering voor een werkelijke democratisering van het politieke leven en voor vrije verkiezingen onder internationale controle.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Valkeniers et la réponse du ministre,

Demande au Gouvernement belge:

— De subordonner la normalisation des relations diplomatiques, économiques et culturelles avec ce pays au respect des droits de l'homme et à la démocratisation du régime,

— D'exiger la mise en liberté immédiate et inconditionnelle de tous les moines bouddhistes et des prêtres catholiques, de tous les prisonniers politiques ainsi que de toutes les personnes qui ont été enfermées parce qu'elles avaient une opinion divergente,

— De lancer un appel au gouvernement vietnamien pour qu'il démocratise réellement la vie politique et organise des élections libres sous contrôle international.»

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

M. de Donnée (PRL). — Monsieur le Président, je demande le vote nominatif.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de neuf membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

132 leden zijn aanwezig.

132 membres sont présents.

94 stemmen ja.

94 votent oui.

37 stemmen neen.

37 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is de eenvoudige motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Collignon, Cooreman, Mme Creyf, M. Daerden, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, De Wulf, Didden, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Horyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larrier, Leclercq, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieren-Croes, MM. Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, W. Martens, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Pataer, Péciaux, Pinoie, Pouller, Quintelier, Scharff, Seeuws, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Timmermans, Tobback, Mmes Tyberghien-Vandenbussche, Van Cleuvenbergen, MM. Vandenberghe, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Appeltans, Benker, Boël, Bougard, Buelens, Mme Buyle, MM. Capoen, Cuyvers, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Croo, de Donnée, De Grauwe, Desmedt, D'hondt, Dufour, Eeman, Goovaerts, Hasquin, Hatry, Lahaye, Loones, Lozie, Monfils, Monser, Mme Nélis, MM. Peeters, Raes, Sappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Van Hooland, Van Thillo, Van Wallegghem et Verreycken.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Kuijpers.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Kuijpers de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Kuijpers (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Ottenbourg.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VERMEIREN TOT DE
VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VER-
KEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN OVER «DE
LUCHTVERBINDINGEN VAN EN NAAR BELGIE»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATION DE M. VERMEIREN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES SUR « LES LIAISONS AERIENNES AU DEPART DE LA BELGIQUE ET A DESTINATION DE CELLE-CI »

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Vermeiren tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de luchtverbindingen van en naar België » werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Vermeiren au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « les liaisons aériennes au départ de la Belgique et à destination de celle-ci ».

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Péciaux, De Loor en De Seranno, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Vermeiren en het antwoord van de minister,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Vermeiren et la réponse du ministre,

Passe à l'ordre du jour. »

De andere, door de heren Vermeiren en De Grauwe, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Vermeiren en het antwoord van de minister,

Vraagt dat de Regering een onderzoek zou openen nopens de cumulatieve van de voorzitter van de Nationale Maatschappij der luchtwegen in zijn hoedanigheid van afgevaardigd bestuurder van Brussels South Charleroi Airport en de mogelijke belangenvermengingen enerzijds en concurrentievervalsing anderzijds die dit met zich zou brengen ten opzichte van andere luchthavens en luchtvaartmaatschappijen,

Vraagt de strikte toepassing van de internationale vigerende wetgeving betreffende sommige *touch and go*-procedures van een bepaalde maatschappij op de luchthaven van Charleroi. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Vermeiren et la réponse du ministre,

Demande que le Gouvernement ouvre une enquête concernant les cumuls du président de la Société nationale des voies aériennes en sa qualité d'administrateur délégué du Brussels South Charleroi Airport et la possible collusion d'intérêts, d'une part, et les distorsions de la concurrence, d'autre part, que cela entraînerait vis-à-vis d'autres aéroports et compagnies aériennes,

Demande la stricte application de la législation internationale en vigueur concernant certaines procédures *touch and go* appliquées par une compagnie déterminée à l'aéroport de Charleroi. »

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

De heer De Croo (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (Meer dan negen leden staan op.)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

130 leden zijn aanwezig.

130 membres sont présents.

93 stemmen ja.

93 votent oui.

36 stemmen neen.

36 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is de eenvoudige motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Collignon, Cooreman, Mme Creyf, M. Daerden, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. De Wulf, Didden, Diegenant, Dighneef, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Geens, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, W. Martens, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Pataer, Péciaux, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Steenberghe, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Timmermans, Tobback, Mmes Tyberghien-Vandenbussche, Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschuere, Weyts, Wintgens en Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Appeltans, Benker, Boël, Bougard, Buelens, Mme Buyle, MM. Capoen, Cuyvers, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Croo, de Donnée, De Grauwe, Desmedt, D'hondt, Dufour, Eeman, Goovaerts, Hasquin, Hatry, Lahaye, Loones, Lozie, Monfils, Monset, Mme Nélis, MM. Peeters, Raes, Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Van Hooland, Van Walleghem et Verreycken.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Kuijpers.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, de commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor aanstaande week de volgende agenda voor:

Woensdag 10 november 1993, 's ochtends om 10 uur.

1. Voorstel van resolutie betreffende het voorstel voor een richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de oprichting van Europese ondernemingsraden in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie met als doel de voorlichting en de raadpleging van de werknemers.

2. Interpellaties:

a) Van de heer Scharff tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « het uitstellen van de moderniseringswerkzaamheden op de lijn Athus-Meuse en de afschaffing van lijn 167 Athus-Mont-Saint-Martin »;

b) Van de heer Daras tot de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over «de wijziging van de verlofregeling voor het overheidspersoneel van de federale Staat»;

c) Van de heer Hasquin tot de minister van Sociale Zaken over «zijn voornemen om zieken te verplichten zich bij een huisarts te laten inschrijven».

's Namiddags om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen van wet.

2. Mondelinge vragen.

3. Om 16 uur: stemmingen.

La commission du Travail parlementaire vous propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine:

Mercredi 10 novembre 1993, le matin à 10 heures.

1. Proposition de résolution relative à la proposition de directive du Conseil des Communautés européennes concernant la constitution d'un Comité d'entreprise européen dans les entreprises ou les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs.

2. Interpellations:

a) De M. Scharff au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur «le report des travaux de modernisation de la ligne Athus-Meuse et de la fermeture de la ligne 167 Athus-Mont-Saint-Martin»;

b) De M. Daras au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur «les modifications de la réglementation des congés des fonctionnaires de la fonction publique de l'Etat fédéral»;

c) De M. Hasquin au ministre des Affaires sociales sur «ses projets de domiciliation des malades auprès d'un médecin traitant».

L'après-midi à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions de loi.

2. Questions orales.

3. A 16 heures: votes.

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux?

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden? (Instemming.)

Il en est donc ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

Dames en heren, ingevolge de vraag van de Senaat het standpunt van de Regering te horen in verband met haar voorstellen voor een sociaal akkoord en de nota-Verplaetse stel ik voor nu vier interpellaties te horen, gericht tot de Eerste minister: de interpellaties van de heren de Donnée, Verreycken, De Grauwe en Tavernier.

De heer De Croo (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, is dit de chronologische volgorde waarin die interpellaties zijn ingediend?

De Voorzitter. — Inderdaad, mijnheer de Croo.

INTERPELLATION DE M. DE DONNEA AU PREMIER MINISTRE SUR «LES METHODES DU GOUVERNEMENT EN VUE D'ARRIVER A LA CONCRETISATION D'UN PACTE SOCIAL ET LES PROPOSITIONS DE LA NOTE VERPLAETSE»

INTERPELLATION DE M. VERREYCKEN AU PREMIER MINISTRE SUR «L'ASSOCIATION DES COMMUNAUTES A TOUTE CONCERTATION SOCIALE SUSCEPTIBLE D'HYPOTHEQUER LEUR MARGE D'ACTION POLITIQUE»

INTERPELLATION DE M. DE GRAUWE AU PREMIER MINISTRE SUR «LE PLAN DE REDRESSEMENT GLOBAL»

INTERPELLATION DE M. TAVERNIER AU PREMIER MINISTRE SUR «LE RAPPORT VERPLAETSE, LES CONCLUSIONS QUI EN SONT TIREES ET L'EVOLUTION DES NEGOCIATIONS RELATIVES AU PACTE SOCIAL»

INTERPELLATIE VAN DE HEER DE DONNEA TOT DE EERSTE MINISTER OVER «DE DOOR DE REGERING GEHANTEERDE METHODES MET HET OOG OP DE CONCRETE INVULLING VAN EEN SOCIAAL PACT EN DE VOORSTELLEN VAN DE NOTA-VERPLAETSE»

INTERPELLATIE VAN DE HEER VERREYCKEN TOT DE EERSTE MINISTER OVER «DE BETROKKENHEID VAN DE GEMEENSCHAPPEN BIJ ELK SOCIAAL OVERLEG DAT HUN BELEIDSRUIMTE KAN HYPOTHEKEREN»

INTERPELLATIE VAN DE HEER DE GRAUWE TOT DE EERSTE MINISTER OVER «HET GLOBAAL HERSTELPLAN»

INTERPELLATIE VAN DE HEER TAVERNIER TOT DE EERSTE MINISTER OVER «HET RAPPORT-VERPLAETSE, DE CONCLUSIES DIE ERUIT GETROKKEN WORDEN EN DE EVOLUTIE IN DE ONDERHANDELINGEN ROND HET ZOGENAAMDE SOCIAAL PACT»

M. le Président. — Ces quatre interpellations ayant le même objet, je vous propose de les grouper et de les entendre dans l'ordre que nous avons établi.

La parole est au premier interpellateur.

M. de Donnée (PRL). — Monsieur le Président, nous traversons actuellement la crise économique et sociale la plus grave que l'on ait connue depuis la deuxième guerre mondiale.

Le Premier ministre dont, depuis plusieurs jours, j'écoute et je lis attentivement les déclarations concernant cette question, s'obstine à répéter que la Belgique n'est pas l'homme malade de l'Europe, qu'en fait, elle serait simplement portée par la même vague néfaste que les autres pays européens et, par conséquent, que le Gouvernement ne porte aucune responsabilité quant à la situation actuelle de notre pays.

Monsieur le Premier ministre, je vous ferai une concession: la Belgique n'est sans doute pas l'homme le plus malade de l'Europe mais elle en est certainement un des plus malades et, en tout cas, elle est plus malade que ses voisins immédiats. C'est ce qui ressort d'ailleurs clairement du rapport Verplaetse dont nous allons parler aujourd'hui. En effet, celui-ci confirme une perte de compétitivité de 3,3 p.c. en moyenne. Il précise également que nous perdons des parts de marché, et ce à concurrence de 12 p.c. contre quelque 6 p.c. pour nos sept principaux concurrents, ce qui montre que la situation est moins favorable chez nous. Voici quelques jours encore, le *Standaard* reprenait certaines déclarations de M. Robert Urbain — membre de votre Gouvernement, monsieur le Premier ministre — d'après lesquelles cette année, le commerce extérieur belge chuterait de 10 à 20 p.c. Par ailleurs, l'on constate également que l'attractivité de notre pays auprès de nouveaux investisseurs étrangers est en chute libre. C'est ainsi, par exemple, que 3 p.c. seulement des investissements japonais en Europe sont effectués en Belgique, contre 32 p.c. aux Pays-Bas.

Vous avez certainement raison, monsieur le Premier ministre, quand vous déclarez que nous partageons de nombreux handicaps avec les autres Européens. En effet, comme eux et pendant longtemps, nous avons souffert des taux d'intérêts élevés appliqués à la suite de la réunification allemande. Comme tous nos collègues de la Communauté, nous pâtissons de l'émergence de concurrents redoutables en Europe centrale et en Europe de l'Est. Nous souffrons également du dynamisme du sud-est asiatique et de la mobilité des facteurs de production à la suite de la mondialisation de l'économie.

Mais, en outre, nous avons des handicaps propres. En effet, le coût salarial est plus élevé dans notre pays que chez nos concurrents. J'ai parlé tout à l'heure d'une perte de compétitivité évaluée

à 3,3 p.c. par la note Verplaetse, taux qui, de plus, cache des écarts très importants. Ainsi, dans le secteur des fabrications métalliques, entre autres, l'écart relevé entre les salaires belges et les salaires hollandais s'élèverait aujourd'hui à 17 p.c.

Il existe encore d'autres handicaps spécifiquement belges : un marché du travail beaucoup trop rigide — la note Verplaetse le souligne — et un manque de confiance des investisseurs en vertu de l'insécurité juridique qui règne dans notre pays.

Savez-vous, chers collègues, que de décembre 1989 à juillet 1993, 748 modifications ont été apportées à la législation fiscale ? Dès lors, comment un investisseur ou un particulier désirant acheter des biens durables peut-il faire un calcul économique, monsieur le Premier ministre ?

M. Dehaene, Premier ministre. — Dans votre relevé, vous avez certainement tenu compte de toutes les adaptations qui ont dû être apportées à la loi fiscale dans le cadre de l'harmonisation au niveau européen.

M. de Donnée (PRL). — Ces adaptations font partie du tout, cela va de soi. Néanmoins, je mets au défi n'importe lequel de nos collègues de ne citer que 30 mesures sur les 748. Même MM. Cooreman et Harry, très érudits en la matière, seraient incapables de citer 5 p.c. de ces modifications.

J'évoquerai également un autre exemple qui n'est pas inspiré par la législation européenne : l'arrêté royal 187 sur les centres de coordination a été modifié vingt fois en dix ans. Comment les investisseurs étrangers peuvent-ils encore avoir foi dans les promesses du Gouvernement ou croire à la stabilité et à la sécurité juridiques de notre pays ?

Autre handicap : la perte de crédit de la Belgique sur le plan international, à la suite, notamment, d'une série de déclarations malheureuses que le gouverneur de la Banque nationale a faites cet été. Cette perte de crédit international se traduit non seulement par une chute libre des investissements étrangers dans notre pays mais aussi par une dépréciation de quelque 3 p.c. du franc belge par rapport aux monnaies de nos principaux concurrents.

Nos difficultés budgétaires, dont vous êtes largement responsable, nous empêchent de mener une politique « contracyclique » et nous forcent au contraire, à mener une politique « procyclique ». Nous ne disposons d'aucune marge de manœuvres pour investir en matière d'infrastructures, par exemple dans la qualité du service public ou dans la recherche-développement. Or, tous ces investissements seraient de nature à renforcer la compétitivité globale de notre économie.

Contrairement à ce qui se passe chez nos voisins, nos institutions « hypercompliquées », dont vous êtes un des grands artisans, découragent les investisseurs étrangers et vont à l'encontre de la relance. Je rappellerai les palinodies qui entourent actuellement la régionalisation des attachés commerciaux. J'attire également votre attention sur la multiplication des guichets auxquels doivent s'adresser les candidats investisseurs étrangers qui, de guerre lasse, préfèrent s'installer ailleurs.

Dernier handicap extrêmement préoccupant : le départ vers l'étranger des centres de décisions économiques. Savez-vous, monsieur le Premier ministre, que 30 p.c. des 3 515 principales entreprises belges sont détenus par des étrangers et produisent 43,5 p.c. de notre valeur ajoutée ? Quasiment la moitié de notre produit national dépend donc de décisions prises à l'étranger.

Tels sont donc les nombreux handicaps spécifiques dont nous souffrons et qui s'ajoutent aux autres handicaps généraux dont souffre l'Europe actuellement. Cela me permet de dire que vous trompez l'opinion publique lorsque vous essayez de lui faire croire que nous ne sommes pas un des pays les plus malades de la Communauté européenne.

Face à ce marasme et à cette situation difficile, nous constatons, depuis des mois, une réaction tardive et maladroitement de votre Gouvernement. Malgré la crise ressentie avec acuité depuis fin 1991, vous vous êtes permis de perdre quinze mois pour ficeler une réforme de l'Etat que ni la population ni les responsables économiques ne demandaient. De plus, vous y avez inclus des mesures néfastes en matière de productivité et de compétitivité globale de

l'économie belge, notamment en matière de commerce extérieur et — plus grave encore à terme — en matière de recherche-développement.

Vous vous êtes rendu à Tokyo où se tenait le G7 et, face au dynamisme japonais, vous avez pris conscience de la gravité de la situation de notre pays, notamment en ce qui concerne la compétitivité de nos entreprises. Vous êtes revenu tout feu tout flamme avec l'intention de prendre le taureau par les cornes et vous avez lancé, début juillet, l'idée d'un nouveau pacte social surtout censé rétablir durablement la compétitivité de nos entreprises.

Hélas, monsieur le Premier ministre, depuis lors, vous avez accumulé les maladresses et les bêtises. Vous n'avez même pas été capable de garder le même cap. A plusieurs reprises, vous avez donné l'impression de changer d'objectif.

Maladresses et bêtises, disais-je ; j'en rappellerai quelques-unes.

Tout d'abord, vous avez commis la grave erreur psychologique et politique de nommer M. Verplaetse, le gouverneur de la Banque nationale, à la tête d'un groupe de travail politique, j'oserai même dire politique, minant ainsi la confiance des banques centrales étrangères dans la politique de notre Banque nationale. Je ne suis pas le seul à dire cela. M. Moureaux, votre ancien ministre pour qui vous avez, je crois, et à juste titre, beaucoup d'estime, déclarait le 22 octobre : « On n'aurait jamais dû demander à M. Verplaetse de s'occuper de cette question. Sa nomination constitue un vice de départ. » D'ailleurs, dès sa nomination à cette fonction, toutes les déclarations de M. Verplaetse se sont retournées contre lui et ont attisé la spéculation contre le franc.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Donnée, denkt u niet dat de verklaringen van sommige professoren in de economie de Belgische frank veel meer kwaad hebben gedaan dan om het even welke verklaring van de heer Verplaetse ? De gouverneur van de Nationale Bank heeft overigens heel wat moeite moeten doen om na de verklaringen van die professoren de zaken terug in een juist daglicht te stellen.

De heer De Croo (VLD). — Over die verklaringen zullen wij het straks nog hebben !

De heer de Donnée (PRL). — Mijnheer Erdman, ik heb reeds gezegd dat de Leuvense professoren met die uitspraak een deontologische fout hebben begaan. Zelfs indien hun beweringen gerechtvaardigd waren, hadden zij hun verklaringen moeten afleggen in de beslotenheid van het kabinet van de gouverneur van de Nationale Bank. Zij hadden dit nooit in het openbaar mogen zeggen. Dat neemt echter niet weg dat ook de gouverneur heeft geblunderd door het afleggen van bepaalde verklaringen.

J'en viens à une deuxième erreur, monsieur le Premier ministre. Vous avez tenté en vain d'élaborer un pacte social dans le cadre du modèle belge de concertation sociale. Mais vous avez oublié, vous qui n'êtes pourtant pas un débutant en politique, que ce modèle n'a pas fonctionné lors des grandes crises historiques que nous avons connues après la guerre et, en tout cas, durant ces quinze à vingt dernières années. Je vous rappelle que de 1976 à 1986, les patrons et les syndicats ne sont pas non plus parvenus à conclure des accords généraux en ce qui concerne les salaires et les conditions de travail. Mais à l'époque, un gouvernement libéral auquel vous participiez a heureusement eu le courage de prendre ses responsabilités, courage que vous n'avez plus aujourd'hui.

Dès votre retour du G7, vous auriez dû prendre vos responsabilités, comme vos collègues MM. Lubbers et Balladur.

Troisième erreur : vous avez cru pouvoir négocier avec les syndicats comme vous l'avez fait avec les partis politiques avec lesquels vous avez réussi à conclure des accords de gouvernement et à élaborer une mauvaise réforme de l'Etat. Cependant, les traditions en matière de négociations entre patrons et syndicats — malheureusement pour vous mais heureusement peut-être pour le pays — ne sont pas les mêmes que les vôtres. Par conséquent, en essayant d'adopter les mêmes méthodes de négociation pour conclure le pacte social, vous avez manifestement commis une grave erreur. Vous avez cru pouvoir imposer un scénario pré-établi aux syndicats et notamment à la FGTB. Ce faisant, vous avez mis la charrue avant les bœufs et vous avez fait capoter la négociation que vous aviez pourtant intérêt à mener à bien.

En faisant chavirer cette négociation et le pacte social, vous avez non seulement perdu un temps précieux mais vous avez brûlé certaines idées intéressantes ou avez rendu leur adoption plus difficile encore. Par conséquent, vous avez augmenté le risque de ne plus pouvoir prendre que des mesures « chèvreschoutistes ».

M. Mouton, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

J'en viens enfin à ma dernière remarque sur la méthode employée. Vos priorités ont réellement changé au fil des semaines, cette attitude contribuant à brouiller les cartes du jeu. Au départ, le principal problème à résoudre était celui de la compétitivité. Aujourd'hui, on a l'impression que l'équilibre de la sécurité sociale prend le pas sur la compétitivité et donc, sur une relance réelle de l'emploi et de l'activité économique dans notre pays. Or, le sauvetage de la sécurité sociale repose précisément sur cette relance. Ce manque de constance dans la poursuite des objectifs ne peut évidemment qu'ébranler davantage encore la confiance de ceux dont la vocation est d'investir et de faire tourner notre machine économique.

J'en arrive à présent au contenu de la note Verplaetse et aux commentaires formulés dans la presse sur votre propre note, celle qui a provoqué le départ de la FGVB. La note Verplaetse constitue un terrible constat d'échec pour l'équipe qui détient le pouvoir depuis 1988. Elle confirme en effet les mauvaises performances de notre économie en termes d'emploi, de compétitivité et de parts de marché. Elle confirme également la faillite de notre système de sécurité sociale qui, si l'on n'y prend garde, s'enlisera dans des déficits faramineux : 500 milliards de francs d'ici quelques décennies. Ce rapport a également le mérite de dénoncer certains problèmes et de suggérer quelques remèdes que les libéraux avaient déjà identifiés et préconisés depuis des années.

Je cite quelques exemples : le mauvais fonctionnement de notre marché du travail ; l'importance des indépendants et des PME pour la création d'emplois ; le fait que l'emploi dans le secteur des services traditionnels souffre d'un coût du travail trop élevé ; le fait que la viabilité de la sécurité sociale repose avant tout sur la croissance économique, l'emploi et la compétitivité des entreprises et, enfin, le fait que le mécanisme de financement de la sécurité sociale pénalise l'emploi. Ce dernier système décourage l'offre de travail en ne stimulant pas la recherche d'un emploi par les chômeurs et freine l'embauche, le coût du travail étant trop élevé.

Enfin, le rapport Verplaetse a également le mérite de souligner qu'il n'est plus possible d'anticiper l'âge de la retraite et que le mécanisme ruineux des prépensions doit être revu. Nous le disons depuis longtemps !

Concernant les remèdes, le rapport est toutefois beaucoup plus vague et moins satisfaisant. Que dit-il à propos de la sécurité sociale ? Ce chapitre le plus développé de la note comprend onze pages, ce qui prouve bien la nature de vos priorités : celles-ci sont de plus en plus budgétaires et de moins en moins économiques et sociales. Je le répète : sans compétitivité et sans emploi, le gouffre de la sécurité sociale ne fera que croître.

Le chapitre de la note Verplaetse consacré à la sécurité sociale a un grand mérite : celui de fixer des limites à la croissance des dépenses et des recettes dans la sécurité sociale. Cette note demeure néanmoins extrêmement vague sur les moyens à mettre en œuvre pour limiter la croissance réelle des dépenses de sécurité sociale au rythme de 0,5 à 0,9 p.c. par an. Que signifient concrètement les expressions générales suivantes : « révision des mécanismes de financement des hôpitaux », « politique volontariste de réduction de l'offre médicale et de programmation des services médicaux lourds en liaison avec des critères de qualité » ? Tout le monde peut comprendre le sens général de ces expressions. Néanmoins, les mesures concrètes qu'elles requièrent ne sont pas très claires. Que veut-on dire par « faire correspondre davantage les conditions d'accès aux allocations de chômage aux évolutions sur le marché du travail » ? Cela signifie-t-il que vous allez enfin vous attaquer aux abus monstrueux qui règnent dans le secteur du chômage ?

Hélas, la note de M. Verplaetse est surtout explicite quant à l'accroissement des taxes requises pour financer l'augmentation des recettes sans devoir accomplir un réel effort de réduction des

dépenses. A cet égard, je vous renvoie à la page 43 du rapport : hausse de la TVA, taxes sur les émissions de CO₂, taxes sur l'immobilier, taxes sur le précompte mobilier.

En ce qui concerne les chapitres relevant de la compétitivité et de l'emploi, je dois vous avouer, monsieur le Premier ministre, que ce sont les plus décevants. Ils suscitent l'inquiétude lorsque l'on connaît les réactions et les prises de position de la FGVB ou de certains mandataires du parti socialiste tels MM. Ylief, Happart, Dehousse ou encore Van Cauwenbergh. Vous n'arriverez pas à restaurer la compétitivité et relancer l'emploi sans des dispositions claires, générales et radicales. Si vous persistez dans l'adoption de mesures compliquées et opaques, résultant de « compromis à la belge », vous ne convaincrez pas et ne ferez qu'aggraver la dérive de notre économie. Vous amplifierez la spéculation contre notre monnaie et la hausse des taux d'intérêt.

Permettez-moi, monsieur le Premier ministre, de vous donner en la matière quelques conseils largement inspirés par l'analyse objective de la note de M. Verplaetse. Je crois — à l'inverse du PS et de la FGVB — qu'une mesure générale de modération salariale est indispensable. Il est toutefois un point sur lequel je partage l'avis de la FGVB : il faut éviter de toucher aux accords de promotion sociale déjà conclus pour l'année 1994. Les déclarations d'un membre éminent de votre parti — M. Eyskens — vont également dans ce sens. Ce serait une erreur psychologique et vous provoqueriez un désordre énorme dans certains secteurs comme la chimie où, si j'ai bonne mémoire, quelque 205 conventions collectives ont été conclues. En agissant de la sorte, vous feriez perdre la face aux interlocuteurs sociaux.

Par contre, vous devez avoir le courage de suspendre pendant une durée appropriée l'indexation automatique des salaires et geler les salaires réels pendant un an ou deux, en évitant notamment de signer de nouvelles conventions collectives pour 1994 et 1995. Sur ce point précis, nous verrons si vous parviendrez à résister aux ukases de la FGVB.

La deuxième décision qui s'impose est la réduction des cotisations patronales à la sécurité sociale car les cotisations actuelles freinent la création d'emplois peu qualifiés. Ce serait une faute majeure de limiter cette mesure à un faible pourcentage et uniquement pour les bas salaires. Pour qu'elle puisse avoir un impact sur la création d'emplois, notamment dans les secteurs exposés de l'industrie et dans les créneaux industriels sophistiqués, il faudrait sans doute réaliser une réduction progressive des cotisations patronales dans un éventail de rémunérations partant du salaire minimum garanti jusqu'au seuil d'environ 65 000 francs. Dans le cas contraire, vous risquez de prendre une mesure qui n'aura guère d'effet, sauf dans certains secteurs très protégés ou encore dans les services de proximité.

La troisième mesure préconisée vise le marché du travail. Certes, il faut permettre de nouvelles formules d'aménagement du temps de travail et assouplir les contrats de travail. Il convient toutefois de se méfier de formules de partage aboutissant, en fait, au partage d'une misère croissante. Ces formules ne sont, comme l'a très bien indiqué le ministre français, Alain Madelin, dans le *Figaro* d'hier, que « des sophismes mortels » ne pouvant en aucun cas relancer l'activité, surtout si ces réductions du temps de travail ne sont pas accompagnées d'une baisse équivalente des salaires.

Par contre, vous avez avancé une idée valable, figurant dans la note Verplaetse : faire en sorte que les cotisations sociales soient moins élevées pour deux mi-temps que pour un temps plein. Cette disposition devrait faire partie du catalogue des mesures que vous pourrez peut-être prendre si vos partenaires de la coalition prêtent vie à votre Gouvernement au-delà de dimanche ou de lundi.

La quatrième mesure concerne un plan de relance pour les PME et les indépendants. Selon M. Verplaetse et ses collègues, c'est essentiellement grâce à ces acteurs si les pertes d'emploi n'ont pas été plus importantes en Belgique depuis une vingtaine d'années. Or, dans les propositions avancées jusqu'à présent, il n'est absolument pas question de relancer l'emploi dans ce secteur. Au contraire, la FGVB — j'espère que vous ne lui emboîterez pas le pas ! — propose de renforcer la présence syndicale dans les PME, de façon sans doute à tuer les derniers créateurs d'emploi.

La cinquième mesure est capitale à nos yeux, monsieur le Premier ministre : il faut mettre les chômeurs au travail, les obliger à prêter chaque semaine — du moins ceux qui ne suivent pas de

formation — un certain nombre d'heures de travail au profit des pouvoirs locaux, c'est-à-dire les provinces, les communes et les CPAS. En agissant de la sorte, vous leur rendrez service puisque vous les maintiendrez dans un circuit de travail et vous chasserez du système tous ceux qui ne voient dans l'allocation de chômage qu'un complément d'allocations familiales ou un moyen confortable d'arrondir leurs fins de mois, en plus des gains provenant du travail au noir.

Les mesures que je viens de suggérer ne sont toutefois que des mesures à court terme, monsieur le Premier ministre. Si vous voulez sauvegarder notre structure économique à long terme, vous devez également agir sur certains paramètres plus fondamentaux et qui, dans certains cas d'ailleurs, nous dépassent.

Il est notamment grand temps que l'Europe communautaire, ou plutôt l'Union européenne, pratique une politique commerciale qui trouve un juste milieu entre un protectionnisme moyenâgeux et un libre-échange simpliste. Il est évident que nous devons laisser à nos industries, confrontées à la concurrence des pays de l'Est et du Sud-Est asiatique, le temps « de se retourner ». L'argument employé jadis pour justifier la protection des industries naissantes doit peut-être, aujourd'hui, être invoqué pour assurer la protection des entreprises mourantes. A cet égard, nous attendons avec intérêt les résultats de l'accord relatif au GATT. Toutefois, indépendamment de cet élément, des clauses de sauvegarde doivent être prévues pour éviter que des pans entiers de notre industrie s'effondrent sans que leurs dirigeants aient eu le temps de réagir, c'est-à-dire de restructurer ou de reconvertir leurs entreprises.

Par ailleurs, si vous voulez restaurer la confiance des investisseurs et des consommateurs belges, vous devez recréer un climat de sécurité juridique. Tout à l'heure, j'ai fait allusion aux 748 mesures ayant modifié notre législation fiscale depuis décembre 1989. Si vous continuez à ce rythme, vous ne ferez que décourager les entrepreneurs et les consommateurs.

Il convient également — cela doit être un objectif essentiel pour les Communautés — que notre enseignement « refasse » enfin des battants car la compétitivité de nos entreprises dépendra essentiellement, à terme, de la compétitivité des individus qui en font partie.

En matière de recherche et de développement, il est également grand temps d'agiter la sonnette d'alarme. En effectuant de moins en moins de recherche, nous galvaudons de plus en plus notre avenir.

Enfin, je voudrais attirer votre attention sur une mesure susceptible d'améliorer la productivité et la compétitivité de notre industrie : une plus grande participation des cadres et des travailleurs aux responsabilités dans les grandes entreprises.

Vous devez également éviter de commettre une série d'erreurs ; tout d'abord, en vous abstenant de conclure un accord politique « chèvrechouiste » c'est-à-dire mitigé, qui vous permettrait peut-être de passer l'année mais qui ne rétablirait nullement la confiance dans notre économie. Bien au contraire, un accord de ce type serait la pire des solutions.

Ensuite, vous devez vous garder de transformer ce qui devait être un pacte social en un nouveau diktat fiscal. A la lecture des propositions fiscales contenues dans la note Verplaetse, on ne peut s'empêcher de se dire que le public ressentira ces nouveaux impôts ou cette hausse des taux comme une injustice supplémentaire. Or, MM. Geens et Cooreman prétendent qu'il existerait une fraude fiscale de 450 milliards par an dans notre pays, dont ils seraient à même de récupérer 100 à 300 milliards. Qu'attendent donc M. le Premier ministre et M. Maystadt pour reprendre une partie des milliards entrevus par MM. Geens et Cooreman plutôt que d'augmenter les impôts ?

De nouveaux impôts ou une hausse des taux ne feraient, monsieur le Premier ministre, qu'encourager l'évasion fiscale, tout en faisant fondre l'assiette fiscale. Porter le niveau du précompte mobilier au seuil psychologique et fatidique de 15 p.c. provoquerait une fuite importante des capitaux comme, je pense, s'accordent à le dire tous les banquiers sérieux du pays. En augmentant le précompte immobilier, vous risqueriez de provoquer l'effondrement du marché immobilier dans les villes ou dans les communes dans lesquelles la fiscalité immobilière est déjà importante. Je pense notamment à Bruxelles, où les centimes

additionnels sur le précompte immobilier atteignent les trois mille alors que, dans les communes environnantes, ils se situent souvent en dessous de quinze cents, voire de mille.

Je crois aussi qu'une hausse éventuelle de la TVA provoquerait tout simplement une augmentation des achats dans les pays voisins. Votre marge de manœuvre est donc limitée. Vous devez surtout agir au niveau des gaspillages ou des abus en matière de sécurité sociale et de chômage. De la même manière, en ce qui concerne la fonction publique, il n'a été fait allusion à aucun moment à un plan prévoyant une diminution des dépenses en matière de personnel comme, par exemple, en ne remplaçant pas les départs naturels. Dernièrement, lors d'une interview télévisée, M. Busquin — à qui l'on demandait quelles mesures concrètes il avait en tête pour relancer l'emploi — est tout d'abord resté sans voix pour, tout à coup, retomber sur ses pattes en invoquant les contrats de sécurité qui permettraient d'augmenter le nombre d'agents de sécurité occupés dans les communes. Je ne dis pas qu'un manque d'effectifs n'existe pas dans certaines communes en matière de sécurité, mais ce n'est évidemment pas en augmentant sans cesse le nombre de fonctionnaires que vous restaurerez l'économie de notre pays, bien au contraire.

Nous disons également non, monsieur le Premier ministre, à des formules d'assainissement de la sécurité sociale qui la conduiraient, encore plus facilement que ne le veulent déjà certains, à une régionalisation plus ou moins larvée.

Nous disons également très clairement non à une augmentation des pouvoirs des groupes de pression dans l'économie, en échange de mesures d'assainissement. Vous devez absolument refuser d'augmenter la présence syndicale dans les PME, comme le réclame la FGTB.

Enfin, nous disons également non aux formules qui n'associeraient pas les Communautés et les Régions aux efforts d'assainissement des finances publiques et de la sécurité sociale.

Savez-vous, monsieur le Premier ministre, que la dette directe des Communautés et Régions atteignait déjà 143 milliards fin mars 1993, soit une augmentation de 96 p.c. par rapport à 1992 ? Si l'on tient compte des dettes directes et indirectes, la dette de la Région bruxelloise à elle seule atteint déjà 100 milliards à l'heure actuelle. Comment ferez-vous, monsieur le Premier ministre, pour amener les Régions et les Communautés à participer à l'effort du pouvoir fédéral ? J'aimerais obtenir une réponse de votre part à cette question précise.

En conclusion, tant dans votre parti — le CVP — qu'en dehors règne le plus grand scepticisme quant à votre capacité d'accoucher d'autre chose que d'une souris à cinq pattes. Vos partenaires sont faibles et écartelés entre des forces contradictoires. Le parti socialiste est complètement tétanisé par la FGTB qui refuse toute formule de modération salariale non négociée préalablement avec les secteurs. M. Busquin semble avoir accepté cet ukase de la FGTB et il a dit qu'il ne voudrait jamais rompre le lien avec la FGTB. Avouez que cela ne doit pas lui laisser beaucoup de marge de manœuvre pour faire des concessions au CVP.

Quant à M. Deprez, le président du PSC, il s'est prononcé et pour une fois, je suis d'accord avec lui. Peut-être nous fait-il les yeux doux, monsieur Wintgens...

M. le Président. — Monsieur de Donnée, puis-je vous signaler que votre temps de parole est épuisé ?

M. de Donnée (PRL). — Je conclus, monsieur le Président, non sans vous faire remarquer que le fait d'entendre parler de M. Deprez vous a subitement réveillé. (*Sourires.*) Faut-il y voir le signe qu'il y a de l'eau dans le gaz au sein de la coalition ?

M. Deprez, qui s'est prononcé à juste titre le 7 octobre 1993 pour la suppression du système d'indexation — sans doute pour faire plaisir à la FGTB — et pour la limitation dans le temps des allocations de chômage, ne vous soutient plus que du bout des lèvres puisqu'il a déclaré de façon sibylline : « Si le pacte social ne voit pas le jour, c'est au Gouvernement à prendre le relais, et nous le soutiendrons s'il est capable de le faire ! »

Dans votre propre parti, le CVP, la révolte gronde. En fait, vos amis ont une trouille bleue du VLD dont ils sentent l'haléine dans la nuque ! Les plus courageux, comme M. Eyskens, qui est un

homme de qualité et un esprit brillant comme tous s'accordent à le reconnaître, sortent des tranchées. Ils critiquent divers aspects de la note Verplaetse.

M. Dehaene, Premier ministre. — Dans une guerre avec M. Eyskens, je vous souhaite beaucoup de succès!

M. De Croo (VLD). — Nous venons en quelque sorte d'assister à une condamnation publique de M. Eyskens par M. Dehaene.

M. Dehaene, Premier ministre. — J'ai toujours déclaré que M. Eyskens est au CVP ce que M. De Croo est au VLD. (*Exclamations.*)

M. de Donnée (PRL). — Dans ce cas, monsieur le Premier ministre, on peut affirmer que M. Eyskens ira loin! (*Exclamations.*)

M. De Croo (VLD). — Monsieur le Président, je pourrais demander la parole pour un fait personnel, de manière à pouvoir affirmer que je suis beaucoup plus utile au VLD que M. Eyskens au CVP! (*Sourires.*)

M. de Donnée. — Je disais donc, monsieur le Premier ministre, qu'au CVP les plus courageux critiquent toute une série de mesures suggérées par la note Verplaetse. Ils constatent explicitement — et c'est un fait politique important — qu'une solution fondamentale à nos problèmes ne pourra être trouvée que sous un autre Gouvernement, avec une autre coalition. Il ne fait pas de doute que certains de vos amis doivent répugner à renier le « stop fiscal » qu'ils ont pourtant proclamé avec énergie lors d'un de vos derniers congrès.

Monsieur le Premier ministre, vous êtes écartelé entre un CVP qui tire à droite sous la pression des libéraux et un PS qui tire à gauche sous la pression de la FGFB et d'Ecolo qui leur grignotent des voix. Dans ces conditions, vous ne pourrez accoucher que de demi-mesures qui mécontenteront tout le monde et ne guériront personne. Pour sortir du bourbier où vous vous êtes enfoncé et dans lequel vous avez entraîné le pays, il faut mettre sur pied un Gouvernement doté d'un mandat clair donné par les électeurs, un Gouvernement disposant de quatre ans pour redresser le pays. La meilleure façon de rétablir la situation en Belgique est de vous en aller, en ayant le courage de provoquer des élections anticipées à la fin de l'année. Si vous échouez ce week-end, vous devrez en tirer les conclusions. Il serait sage de prévoir des élections le 19 décembre, soit huit jours après le dernier sommet européen de votre présidence européenne. En agissant ainsi, vous permettrez de mettre sur pied un Gouvernement qui prendra réellement ses responsabilités, comme le souhaite M. Eyskens.

Je voudrais faire une dernière remarque en m'adressant bien sûr à tous mes collègues, mais plus particulièrement aux collègues flamands. Ces derniers temps, j'ai lu à plusieurs reprises dans la presse flamande qu'une difficulté fondamentale réside dans le fait qu'une partie du pays — le Nord, les Flamands — veut résoudre maintenant, immédiatement, le problème des finances publiques et de la sécurité sociale, tandis que l'autre partie — la Wallonie, peut-être tous les francophones — ne le veut pas.

Certains éditorialistes laissent entendre que cette situation fait planer une ombre sur l'avenir de la Belgique.

C'est une grave erreur politique, chers collègues flamands, que d'assimiler la Wallonie et les francophones en général à la FGFB. Tous les Wallons ne sont pas des disciples de MM. Janssens et Ylief. Les Flamands doivent savoir qu'une majorité de francophones sont prêts à prendre les mesures radicales qu'impose la gravité de la situation.

Il serait extrêmement malhonnête intellectuellement et très dangereux politiquement de transformer en problème communautaire ce qui n'est rien d'autre qu'un affrontement idéologique entre le CVP et le PS. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de tweede interpellant.

De heer Verreycken (Vl.B.). — Mijnheer de Voorzitter, de politici werden angstvallig geweerd tijdens de voorbereidingen van het « sociaal-pactgebeuren » dat intussen een roemloos einde

kende. Ondertussen beviel u, mijnheer de minister, van een nieuw geesteskind: een globaal plan. Ik neem aan dat u daarmee een allesomvattend plan poogt te omschrijven, hoewel de Nederlandse taal — ik citeer van Daele — het begrip « globaal » enkel kent in de betekenis van « niet nauwgezet, niet gedetailleerd ». Wat trouwens veel dichterbij de waarheid der reeds gedebeerde vaagheden komt.

Dit debat verheugt me. Hoewel te laat, want de bakens werden reeds uitgezet zonder enige parlementaire inbreng, krijgt nu toch de volksvertegenwoordiging de afgedwongen gelegenheid om een rol te spelen in een debat dat haar ten volle raakt. Deze rol kan enkel worden gespeeld indien de Regering rekening wil houden met de opmerkingen van deze volksvertegenwoordiging, en geen gebruik zal maken van een globaliteitswet, een onnauwkeurige wet dus, waardoor zij zichzelf bijzondere « grijpmachten » kan toekennen.

De deelnemers aan stiekeme kasteelconclaven, die de controle van wel democratisch verkozenen schuwen, moeten weten dat niet zij, maar wel degelijk de verkozenen rekenschap verschuldigd zijn aan de bevolking. Niet zij kunnen worden gesanctioneerd voor een slecht beleid, wel de verkozenen. Rechtstreekse inspraak van dezelfde verkozenen moet dan ook een eerste voorwaarde zijn voor elk gesprek.

Het opzet, waar de Regering nu alleen voor staat, was en is niet van enige ambitie gespeend. In één klap moeten de problemen inzake de werkgelegenheid, het concurrentievermogen van de bedrijven en ook nog van de sociale zekerheid, worden aangepakt.

Alvast in de sociale-zekerheidssector kan uw federale Regering de uitgavenspiraal aanpakken. De, voorlopig nog, onaantastbare geldverslindende mechanismen in de sector van de sociale zekerheid komen immers overduidelijk tot uiting in de verschillende consumptiepatronen aan beide zijden van de taalgrens. Trouwens, alle, werkelijk alle emotionele oproepen om een periode van communautaire vrede in te laten, teneinde de « echte » problemen van het land te kunnen aanpakken, betekenen enkel dat over de wanverhoudingen inzake bestedingsgewoontes, over de miljardentransfers moet worden gezwegen. De vorige spreker heeft mij er niet van kunnen overtuigen dat deze communautaire vrede een andere betekenis, een ander doel heeft.

Het is opmerkelijk dat Waalse drukkingsgroepen de aanslag op de kinderbijslag vanaf 18 jaar, wel bespreekbaar achten. Laat dit nu net het enige domein in de sociale zekerheid zijn, waar geen transfers naar Wallonië bestaan. Het opheffen van de taboes is dus wel zeer selectief!

Ook de denksporen over een vermogenbelasting zijn communautair selectief, vermits de waarde van het onroerend goed in Vlaanderen een heel pak hoger ligt dan in Wallonië. U weet dat, en uw gesprekspartners weten dat nog veel beter, net zoals u en uw gesprekspartners ook weten dat belastingen steeds nadeliger zullen zijn voor Vlaanderen, terwijl besparingen vooral de Waalse « gewoonte-ontvangers » zouden treffen.

De communautaire vrede, waartoe Waalse woordvoerders én geografische Vlamingen oproepen, komt dus neer op een zedig toedekken van de Waalse verspilzucht op Vlaamse kosten. Van francofone zijde moet er geen communautaire vrede zijn inzake de expansiedrang naar Vlaams-Brabant toe; inzake de dodende taalongelijkheid in de Brusselse ziekenhuizen; inzake het onwetige weigeren om ook maar één frank te laten verdienen aan Vlaamse autobusbouwers; inzake het toeëigenen van gemeenschapsgelden voor de bouw van kazernes en gevangenissen in Wallonië; inzake het ophoesten van gemeenschapsgelden voor milieuverwoestende sneltreinen waar geen Vlaming baat bij heeft; inzake de uitverkoop van bedrijven aan Frankrijk. Neen, communautaire vrede moet enkel worden opgebracht door Vlamingen, wanneer zij het aandurven Belgische anomalieën en onverklaarbare miljardentransfers aan de kaak te stellen. Het Vlaams Blok doet daar niet aan mee.

Wij kregen de stem van Vlamingen, niet om het alibi van de communautaire vrede te gebruiken, maar wel om aan te klagen dat morgen de Vlaming opnieuw langs de « België-reddende betaalkassa » zal moeten voorbijkomen.

Het gaat om geld dat in de sector van de sociale zekerheid niet moet worden gevonden bij hen die terecht een beroep doen op een tijdelijke overbruggingssteun, maar wel bij degenen die zich in het systeem nestelden omdat het een vervangingsinkomen bood, waarvoor geen enkele inspanning moest worden geleverd, wel bij de totaal overbodige uitbetalingsinstellingen, die de taken vervulden waarvoor de overheid zelf bekwame ambtenaren in dienst heeft.

Indien deze verspillingen worden aangepakt, dan komt er zeker ademruimte. Die kan dan worden benut om de verstikkende lasten, die de bedrijven moeten torsen, te verlichten. Zelfs kleinere maatregelen kunnen worden genomen, teneinde de druk op de tewerkstelling te verlichten. Slechts één voorbeeld: heel wat ondernemers, en ik ken er persoonlijk enkele die in dit geval verkeren, blijven angstvallig onder de vijftig werknemers, omdat zij terecht een verzekering van het sociale klimaat vrezen bij vakbondsinmenging.

Sommige van uw aanvankelijke gesprekspartners haalden echter een oude eis uit de motteballen, en drongen aan op vakbondsvertegenwoordiging in alle KMO's. Deze eis is werkvernietigend en helemaal niet werkscheppend. Tegelijk is deze eis symptomatisch voor het achterhaalde denken van de Belgische vakbonden die de Europese realiteit niet willen zien.

Der Spiegel, toch geen blad van rechtse signatuur, schrijft deze week: «*Im nächsten Jahr soll die Wirtschaft zwar wieder wachsen, doch die ausgeschiedenen Arbeitskräfte braucht sie dazu nicht mehr.*»

Uw sociale voorkeurspartners moeten hun taboes geleidelijk verminderen, moeten hun voorrechtspositie terugschroeven, indien zij niet door de volgende generaties verantwoordelijk gesteld willen worden voor de vernietiging van arbeidsplaatsen.

Werkgelegenheid kan wel degelijk het onderwerp uitmaken van gesprekken tussen de echte betrokken partners, tussen de bedrijfsleiders en de tewerkgestelden.

In hetzelfde Duitse weekblad wordt Volkswagen doorgeleefd. Daar kon een keuze worden gemaakt: ofwel werden 30 000 mensen ontslagen, ofwel werd de arbeidsduur verkort tot een vierdagen-werkweek met evenredige loonsvermindering. Onder druk van de crisis sneuvelden alle vakbondstaboes, bleef de sociale vrede behouden en stemden de tewerkgestelden in met de vier dagen-werkweek.

Uw eerste gespreksronde verliep wel iets minder soepel, en minder vriendelijk voor de tewerkstelling. Verontwaardigde vakbonden verlieten boos het overleg. Zij vonden het immers onverteerbaar dat zelfs maar gesproken zou worden over aantasting van de onhoudbare, concurrentievervalsende, voorrechten. Een van hen meende zelfs een waarschuwingstaking te moeten organiseren, waarbij vooral de vastbenoemden in openbare dienst, van wie verwacht wordt dat zij het publiek zouden dienen, datzelfde publiek de nodige chaos bezorgden.

Het ware misschien aangewezen om ook de comfortabele zekerheid van de vaste benoemingen ter discussie te stellen, net zoals de onzin van de betaling van vakbondslidgelden door de openbare werkgever zelf, dringend moet worden afgeschaft.

Heel dit statuut moet worden aangepakt, maar dit is beslist een onderwerp voor een andere interpellatie.

De cijfers die de *Financieel Economische Tijd* vandaag publiceert, zijn u ongetwijfeld bekend. Het aantal faillissementen klimt naar de droevige recordhoogte van 6 000 in 1993. Niet enkel heel wat toeleveringsbedrijven raken daardoor eveneens in moeilijkheden, ook de tewerkstelling komt verder in de verdrukking. De Europese cijfers en prognoses voorspellen niet veel goeds. In Frankrijk zal de werkloosheid van 8,9 pct. in 1990 stijgen naar 12,1 pct. in 1994. Duitsland volgt de trend door van 6 pct. naar 11,3 pct. te klimmen. Groot-Brittannië gaat van 6 pct. naar 10,4 pct., en Nederland van 7,5 pct. naar 9,3 pct.

Wie dus beweert dat we bijna aan het einde van de problemen zijn, maakt de bevolking iets wijs, want in alle andere Europese landen wordt wel degelijk rekening gehouden met een dalende tewerkstelling.

Het spreekt vanzelf dat ook ons land niet kan ontkomen aan deze schrikbarende curve. Kortzichtige oplapmiddelen zullen dit niet kunnen verhelpen.

Enkel indien alle betrokkenen — dus ook de vakbonden en de pleiters voor een communautaire schijnvrede — opnieuw ademruimte geven aan de vrije initiatiefnemers, aan de echte ondernemers en de echte risicodragers, dan pas kan worden verhoopt dat opnieuw werk wordt gegeven. Deze vaststelling moet worden aanvaard, om de afhankelijkheidsspiraal van werklozen, afhankelijk van overheidsuitkeringen, om te buigen. De Regering moet de onmacht van overheidsdictaten erkennen in het licht van de Europese realiteit en vrije ruimte geven aan bedrijfsleiders.

Mijnheer de Eerste minister, ook de mutualiteiten hebben bedenkingen bij de voorstellen-Verplaatse en trouwens ook bij uw initiële voorstellen. De 32 miljard aan gezochte structurele maatregelen zijn nochtans vindbaar indien bijvoorbeeld de Waalse bestedingen in de ziektesector worden geplafonneerd op de Vlaamse bestedingen in die sector. Het klassieke gelijkheidsbeginsel, waar zoveel mee geschermd wordt, moet daar dan ook maar spelen.

De overige wanhopig gezochte miljarden kunnen dan wellicht worden gevonden in de afschaffing van de «vervingerende» tussenschakels bij de uitbetalingen. Met andere woorden, de mutualiteiten zelf hebben alle mogelijkheden om de geldstroom in te dijen. Zij hebben daarvoor geen Regering nodig die hen de intresten kwijtscheldt op de onterecht niet-terugbetaalde miljardenvoorschotten. Zij hebben daarvoor een Regering nodig die regeert ten bate van de bestuurde, en niet ten bate van de belangengroepen.

Mijnheer de Eerste minister, het zal u duidelijk zijn dat ik uw Regering niet vertrouw en dat ik geen enkel probleem heb met de daarnet gedane suggestie van ontslag van de Regering. Want al uw pacten, al uw plannen laten bij de nationalistische indruk na dat zij enkel bedoeld zijn als recuperatiepacten en dito plannen voor de Belgische instellingen. Deze Belgisch-unitaire-nostalgie recuperatiepacten zullen, na de volgende verkiezingen, de totale last van de genomen maatregelen op de schouders van de Gemeenschappen leggen. De Gemeenschappen zullen dan verantwoordelijk zijn voor al de gevolgen van uw beslissingen, zonder dat hen enige inspraak werd gegund bij het tot stand komen ervan. De waarschuwingssactie van de vakbonden werd de Gemeenschapsraden niet gegund.

Met andere woorden, de federale Regering zal richtlijnen uitvaardigen, na kasteelconclaven met niet-democratisch gemandateerde belangengroepen, die enkel lasten zullen leggen op de Gemeenschappen. De manoeuvreerruimte van, bijvoorbeeld, de Vlaamse Gemeenschap zal zo worden gehypotekeerd door de eenzijdige solidariteitseisen van de francofonen in dit land. Na de volgende verkiezingen zullen ook deze nieuwe verworvenheden worden geïnterpreteerd als onaantastbare voorrechten. Deze Belgische achterhoedegevechten zullen dus de toekomstige werkruimte van Vlaanderen belasten.

Het is de overtuiging van het Vlaams Blok dat niet langer een Tutsi-minderheid — excuseer, een francofone minderheid — de democratie mag opzij schuiven. Het is deze minderheid die, met de schuldige medewerking van Vlaamse politici, de sociale zekerheid unitair hield tijdens de Sint-Michielsdebatten. Dezelfde minderheid weigert nu vertegenwoordigers van de Hutu — excuseer, de Vlaamse — meerderheid aan het woord te laten bij de «invraagstelling» — en ik weet dat dit een onvertaalbaar germanisme is — van de mechanismen die de sociale zekerheid onbetaalbaar maken. Hierdoor blijven echte hulpbehoevenden figuurlijk en letterlijk in de kou staan.

Collegae, over enkele begrippen kan twijfel bestaan. Wie arbeid geeft aan een patroon, is dat een werknemer? En is de patroon die de arbeid aanneemt, een werkgever? Zijn vakbonden die in alle beroepsgroepen een betuttelende vinger in de pap willen hebben, wel bonden van één vak, één beroep? Zijn zuilziekenfondsen die weigeren onterecht ontvangen miljarden terug te geven en die daarmee de terugbetaling aan zieken onmogelijk

maken, werkelijk ziekenfondsen? Is een Regering die niet regeert via de democratische instellingen, maar via de goed- of afkeuring van belangengroepen en via kasteelconclaven, wel een Regering? Of moeten al deze omschrijvingen worden gebundeld onder het begrip: geldnemers, zij het dan globale geldnemers, dus onnauwkeurige, niet gedetailleerde geldnemers, vooral van Vlaamse werknemers. Deze slinkende groep houdt inderdaad al de overbodige en zichzelf belangrijk achtende instellingen overeind. Enkel de Vlaamse werknemers houden dit land en al zijn onnuttige mechanismen overeind.

De met veel omhaal aangekondigde federalisering dreigt te worden ontluisd als «lege doos», indien de Gemeenschappen, zonder inspraak, worden opgezaagd met het uitvoeren van Belgische dictaten. De democratische vertegenwoordigers van de Gemeenschappen, en niemand anders, moeten worden betrokken bij alle onderhandelingen. Zowel de voorzitter van de Vlaamse Regering als de voorzitter van de Vlaamse Raad drongen reeds aan op gesprekken over de hele materie, alhoewel zij een voorafgaand krijtlijntrekkend debat weigerden. Toch meenden zij aanvankelijk dat Vlaanderen, als grootste betalende partij, ook meepratende partij moet zijn. Het debat in de Vlaamse Raad werd echter, ongetwijfeld onder zachte druk van de Regering, aan de raadsleden geweigerd. Van de meerderheidspartijen in het Bureau werd volgzzaamheid gevraagd onder het motto van de veelgeroemde «bondstrouw». Dit lijkt volgens mij veel meer op «hondstrouw», vermits enkel een trouwe hond de hand van zijn meester likt, nadat hij erdoor werd geslagen.

Het Vlaams Blok acht zich door deze hondse bondstrouw niet gebonden en blijft dus eisen dat Vlaanderen inspraak heeft bij de beslissingen die Vlaanderen zullen belasten.

Ik vraag me dan ook af, mijnheer de Eerste minister, of u de Vlaamse Gemeenschap metterdaad bij het sociale overleg zal betrekken, niet om dictaten op te leggen, maar om te luisteren naar de Vlaamse voorstellen? Ware het niet aangewezen om de denkrichtingen van de federale Regering te toetsen aan de visie van de Vlaamse Raad, en daarvoor zelfs een debat in die raad te stimuleren? Zal u rekening houden met het gegeven dat de federale Regering geen Belgische recuperatiepacten kan sluiten waarvan de uitvoering de Vlaamse Gemeenschap kan hinderen bij het voeren van een noodzakelijk eigen sociaal beleid? Zal u aanvaarden dat België een federatie is met 6 miljoen Vlamingen, 4 miljoen francofonen en 100 000 Duitsers, die elk het recht hebben om de eigen inkomsten te verdelen volgens eigen noodzakelijkheden en niet volgens de gedwongen solidariteitseisen van gewoonte-ontvangers? Zal de splitsing van de sociale zekerheid een gesprekstema vormen bij noodzakelijke onderhandelingen tussen uzelf en de Gemeenschapsraden?

Het Vlaams Blok stelt vast dat de communautaire vrede enkel ten tonele wordt gevoerd, wanneer Vlamingen hun democratische en wettelijke rechten opeisen. Het is beschamend dat daarvoor collaboratie wordt gevonden bij geografische Vlamingen die verslaafd zijn aan de «belgitude».

Mijnheer de Eerste minister, uw antwoorden kunnen enerzijds aantonen dat België een federale Staat werd met eigen verantwoordelijkheden voor de Gemeenschappen. Zij kunnen anderzijds ook aantonen dat België door dit onnauwkeurig pact een «machtsteruggrijpende» operatie uitvoert en enkel een schijnfederatie is. Ik zal met aandacht naar uw antwoorden luisteren. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de derde interpellant.

De heer De Grauwe (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, collega de Donnée heeft reeds een breedvoerige uiteenzetting gegeven over alle belangrijke aspecten van het globaal herstelplan. Ik zal niet in herhaling vallen en mijn betoog beperken tot enkele van die aspecten.

Sinds begin augustus, toen de crisis in de wisselmarkten in volle hevigheid losbrak, zijn drie maanden verlopen. Ondertussen is de Belgische frank met 5 percent in waarde gedaald en zijn de Belgische rentevoeten op korte en lange termijn gestegen, daar waar ze in de ons omringende landen zijn gedaald.

Men had kunnen verwachten dat een Regering met enige verantwoordelijkheidszin zo snel mogelijk een economisch programma op het getouw zou hebben gezet om het vertrouwen van de financiële markten te herwinnen. We constateren echter dat na drie maanden nog niets is gebeurd. Geen enkele beslissing werd genomen die dit vertrouwen moet doen ontluiken. Gedurende meer dan twee maanden heeft de Regering de verantwoordelijkheid doorgeschoven naar de sociale partners. Van in het begin was het echter duidelijk dat patroonsorganisaties en vakbonden niet in staat zouden zijn om doortastende maatregelen te nemen. Hoe zou het ook anders? Deze organisaties zijn in eerste instantie begaan met het behoud van hun machtspositie in het Belgische economisch bestel. Men vraagt aan mensen die de status-quo nastreven toch niet om grondige hervormingen te realiseren? Om onbegrijpelijke redenen, deed u het toch, mijnheer de Eerste minister. Wat is de kostprijs van dit gedurende drie maanden «nietsdoen» van uw Regering?

In de eerste plaats heeft de verlamming van uw Regering geleid tot een stijging van het rentepeil. Vandaag bedraagt de kortetermijnrentevoet in België ongeveer 9 pct. tegen slechts 7 pct. in Frankrijk. Ook de lange-termijnrentevoet bedraagt in België meer dan 1 pct. meer dan in Frankrijk. Vóór de crisis lag het Belgische rentepeil nochtans beneden het Franse.

Mijnheer de Eerste minister, het had anders gekund. Een snel ingrijpen met een pakket doortastende maatregelen had het rentepeil zeker op het Franse niveau kunnen handhaven. De budgettaire kostprijs in de vorm van extra intrestlasten die het gevolg zijn van drie maanden nietsdoen door uw Regering is hoog. Deze extra budgettaire kost kan worden geraamd op ongeveer 12 miljard aan bijkomende uitgaven voor intresten. Met andere woorden meer dan de helft van de te verwachten opbrengst van de privatisering van de NIM is nu reeds in rook opgegaan omdat uw Regering nog geen enkele concrete maatregel van economisch herstel heeft genomen. Nog anders uitgedrukt, elke dag van nietsdoen, kost de belastingbetaler 130 miljoen aan extra intresten op de overheidsschuld.

Uw dralen in het nemen van beslissingen brengt ook op een ander vlak permanente schade toe aan de economie. De Belgische frank is, zoals ik al zei, met ongeveer 5 pct. in waarde gedaald. Deze waardevermindering van de Belgische frank drijft de importprijzen naar omhoog en zal zo op termijn de consumptieprijzen in België sneller doen stijgen dan in de ons omringende landen. Het loonindexeringsmechanisme zal er dan ook voor zorgen dat de lonen zich automatisch aanpassen. Zo zullen we terecht komen in een loon-prijsspiraal die op termijn de Belgische frank permanent zal verzwakken.

Mijnheer de Eerste minister, u kunt hier tegen nu iets doen. U kunt nu reeds aankondigen dat u de effecten van de depreciatie van de Belgische frank op de prijsindex zult neutraliseren. Het buitenland verwacht dit eigenlijk van ons. We zijn nu het enige land in West-Europa dat het systeem van loonindexering aanhoudt. Het buitenland verwacht dat we dit systeem van automatische loonkoppeling zouden afschaffen. Een dergelijke ingreep zou bovendien de beste manier zijn om de competitiviteit van de Belgische economie te helpen herstellen. Het lijkt erop dat u een fundamentele hervorming van het loonindexeringsmechanisme bij voorbaat hebt uitgesloten. Zo zorgt uw Regering ervoor dat de Belgische frank permanent een zwakke munt zal blijven, maar u blijft wel beweren dat uw beleid erop gericht is van de Belgische frank opnieuw een sterke munt te maken.

Mijnheer de Eerste minister, uw nietsdoen heeft de Belgische overheidsfinanciën en de Belgische economie reeds veel schade berokkend, een schade die voor een belangrijk deel irreversibel is. Bovendien hebt u nu reeds een minimale ingreep, met name de uitschakeling van het loonindexeringsmechanisme, uitgesloten. Dit zal niet bijdragen tot een herstel van het vertrouwen in de Belgische economie.

Ik kan bij deze gelegenheid niet nalaten even terug te komen op het Leuven Manifest waar daarstraks al naar verwezen is. Soms heb ik de indruk dat dit manifest voor de Regering en een aantal leden van de meerderheid als zondebok moet dienen om de tekortkomingen van het beleid te verbergen. Begin augustus stortte het Europese muntstelsel in elkaar en werden de fluctuatiemarges van

de munten van 2,25 op 15 pct. gebracht. Hierdoor verloor de Belgische frank meteen 3 à 4 pct. van zijn waarde. Ik mag erop wijzen dat deze feiten dateren van vóór de publikatie van het Leuven Manifest. Dus onmiddellijk na de ineenstorting van het EMS zien we al een waardevermindering van de Belgische frank. De redenen zijn gekend. Het buitenland wantrouwt onze economische *fundamentals* en begint reeds op dat moment, nog vóór er sprake was van Leuvense professoren, te speculeren tegen de Belgische frank.

Groot was dan ook de verwondering van de economen, zowel in het binnenland als daarbuiten, toen zij hoorden dat de Nationale Bank zich tot doel stelde de Belgische frank terug binnen de oude marges te brengen, dit door een verhoging van de rentevoeten. Gingen wij dan terug naar de jaren dertig, toen de monetaire overheden hetzelfde probeerden? Toen ging het om de terugkeer naar het goudblok en was het instrument om dat te bewerkstelligen de monetaire deflatie. Nu kondigde de Nationale Bank een copie van deze monetaire-deflatiepolitiek van de jaren dertig aan. Wie nog enige notie van de geschiedenis heeft, herinnert zich dat verschillende notoire socialisten dit beleid in de jaren dertig sterk hebben bekritiseerd. Vandaag zetten de socialisten zich unaniem achter dit monetair deflatorisch beleid.

Nochtans hebben de feiten ondertussen zeer duidelijk aangegeven dat een dergelijk beleid niet werkt, om de eenvoudige reden dat de speculanten dit als bluff afdoen. Wanneer de monetaire overheden aankondigen dat zij ter versteviging van de frank de rentevoeten optrekken, lacht iedereen daarmee omdat het algemeen geweten is dat een stijging van de rentevoeten alleen in het eigen vlees snijdt. Het maakt de budgettaire situatie moeilijker en het verstevigt de deflatorische effecten in de economie. Dat is vandaag opnieuw door de feiten bewezen. Frankrijk daarentegen heeft een heel ander monetair beleid gevoerd, het heeft minder verkrampt gereageerd door stelselmatig de rentevoeten te laten dalen. Het heeft de wisselkoersen laten evolueren naar waar de markt die drijft. Het resultaat is dat de Franse frank veel minder zwak uit die periode is gekomen, terwijl onze monetaire overheden, gesteund door de Regering, in een roes van overmoed geprobeerd hebben de Belgische frank omhoog te krikken ten koste van sterke stijgingen van het rentepercentage.

Een dergelijk beleid is zelfvernietigend en het is precies hiertegen dat mijn collega's van Leuven hebben gereageerd. Zij hebben dit op de eerste plaats gedaan door het alternatief te propageren dat de Franse overheid heeft gevolgd en dat uiteindelijk de juiste weg is gebleken. Al wie hier beweert dat de Leuvense professoren verantwoordelijk zijn voor de speculaties op de wisselmarkt, hebben de feitelijke evolutie niet gevolgd en weten niet waarover het gaat. De verantwoordelijkheid voor dit beleid ligt volkomen bij de monetaire autoriteiten en bij de Regering die hen steunt. Vaak echter heeft men zondebokken nodig en, Voltaire parafraserend, durf ik te zeggen: indien de Leuvense professoren niet hadden bestaan, dan zou deze Regering ze wel hebben uitgevonden.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer De Grauwe, u zult mij niet horen zeggen dat de Leuvense professoren de oorzaak waren van de speculatiegolf, wel dat hun verklaringen, in het publiek, onverantwoord waren.

De heer De Grauwe (VLD). — Dat durf ik te betwisten, mijnheer de Eerste minister. Ik heb er daarstraks reeds op gewezen dat de Belgische frank reeds vóór hun verklaringen ernstig verzwakt was en dat de Nationale Bank een beleid voerde, waarvan wij van oordeel waren dat het de positie van de Belgische frank alleen verder kon verzwakken. De feiten hebben ons gelijk gegeven.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Hebt u ooit gehoord van *self-fulfilling prophecy*?

De heer De Grauwe (VLD). — De *self-fulfilling prophecy*, dat was het beleid van de Nationale Bank, dat volkomen misplaatst was. Professoren hebben hoe dan ook volkomen het recht om alternatieven aan te wijzen die overigens in andere landen met succes werden gevolgd. Dat is het recht en zelfs de plicht van professoren om dat te doen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de vierde interpellant.

De heer Tavernier (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, als laatste interpellant heb ik ook nog een aantal opmerkingen over het zogenaamde globale plan. Ik zal het niet specifiek hebben over het al dan niet betrekken van het Parlement bij dat plan. De Regering voelt zich nu blijkbaar toch min of meer gedwongen om het Parlement te informeren, enerzijds omdat ze wordt geïnterpelleerd en anderzijds wellicht ook omdat de « sociale partners » niet tot een akkoord komen.

Mijnheer de Eerste minister, de Agalev-Ecolo-fractie is verontroost omdat uw voorstellen geen hoopvol perspectief bieden. Wij hebben twijfels bij de doelstellingen van uw plan, vooral met betrekking tot de werkgelegenheid, de rechtvaardige verdeling van de lasten en de ecologische gevolgen.

In verband met de werkgelegenheid vragen wij ons af of u werkelijk een fundamentele terugdringing van de werkloosheid en een herverdeling van de beschikbare arbeid voor ogen hebt. Hebt u, zoals wij uit allerlei verklaringen van uzelf en van de gouverneur van de Nationale Bank kunnen afleiden, niet eerder het stabiliseren van de huidige werkgelegenheid of met andere woorden, het stabiliseren van de huidige werkloosheid voor ogen? Wij vrezen dat dit inderdaad het geval is en ik voeg er onmiddellijk aan toe dat wij dat niet zullen aanvaarden. Uw filosofie komt erop neer dat wij de huidige generatie of de huidige werklozen wel kunnen verzekeren dat zij een beroep kunnen doen op de sociale zekerheid, maar dat wij hen geen hoop kunnen geven voor de toekomst. Ook de studerende jeugd kunnen wij geen gunstig toekomstperspectief meegeven.

In uw voorstellen rekent u hoofdzakelijk op een economische groei en gaat u ervan uit dat door die groei automatisch meer werkgelegenheid wordt gecreëerd. Gelet op de huidige economische context moeten wij beslist een andere kaart trekken. Wij moeten streven naar een herverdeling van de arbeid en naar een hervorming van de sociale zekerheid indien wij er ooit in willen slagen het tij te doen keren en een betere toekomst te creëren voor onze jongeren.

Een tweede reeks vragen betreft de lasten. Wie zal de bijkomende lasten uiteindelijk dragen? Hoe zullen de huidige lasten, namelijk de bijdragen voor sociale zekerheid en de fiscale lasten, in de toekomst worden gespreid? Agalev-Ecolo is van oordeel dat de lasten van de sociale zekerheid niet alleen op arbeid, maar ook op andere elementen kunnen wegen. Er moet een bredere financiële basis worden uitgewerkt voor de financiering van de sociale zekerheid. Bovendien blijven wij pleiten voor het behoud van de sociale zekerheid en willen wij alles in het werk stellen om de misbruiken te bestrijden. Het is belangrijk dat de sociale zekerheid als geheel behouden blijft met een brede financiële basis, geïnspireerd door solidariteit tussen werkenden en niet-werkenden en tevens door solidariteit tussen beide landsdelen.

De financieringsbasis mag gedeeltelijk bestaan uit een belasting of een bijdrage op toegevoegde waarde of op robots maar zij moet tegelijkertijd ook bestaan uit een hogere belasting op de inkomsten uit niet-risicodragend kapitaal.

Zowel in de nota-Verplaatse als in de voorstellen die aan de Eerste minister worden toegedicht, blijkt dat grote hoop wordt gesteld in Europa. Men dacht aan de opbrengst van een eventueel geüniformiseerde hogere roerende voorheffing op Europees vlak of van een energietaks. Na de jongste vergadering van de Raad van ministers en van de Europese Top blijft van de Europese hoop niet veel meer over. België kan niet rekenen op Europa voor een bredere financieringsbasis voor zijn sociale zekerheid. België zal die alleen moeten vinden.

Op welke manier zal de Eerste minister de inkomsten uit niet-risicodragend kapitaal meer belasten? Ik verwacht hierop een duidelijk antwoord en maatregelen die niet symbolisch zijn. Er wordt in dit verband gesproken over een vermogensbelasting. Een andere analyse wijst echter uit dat het inschrijven van een dergelijke belasting in de wetgeving louter symbolisch is. In de *Financieel Economische Tijd* verklaart de heer Voorhamme van het ABVV dat men deze belasting moet invoeren, zelfs indien zij in de huidige omstandigheden weinig opbrengt. Deze belasting zou een symbolisch nut hebben omdat zij ertoe kan bijdragen dat een aantal minder sociale maatregelen worden aanvaard.

In principe verdedigen wij een vermogensbelasting, ook al rijzen er vragen omtrent de haalbaarheid ervan in de huidige omstandigheden en omtrent het algemeen draagvlak. Deze belasting is echter slechts aanvaardbaar wanneer zij meer is dan een symbool en op voorwaarde dat zij de roerende vermogens effectief raakt.

In verband met het dragen van de lasten als gevolg van de inspanningen die zullen worden gevraagd, zijn wij het niet volledig eens met de voorstellen die vanuit een bepaalde hoek worden geformuleerd met betrekking tot de zwakke munt. Een feitelijke devaluatie van de Belgische frank wordt immers onmiddellijk gekoppeld aan de desindexering van de lonen. In een dergelijk scenario zullen de zwaksten ongetwijfeld de zwaarste lasten moeten dragen terwijl de hogere inkomens onaangeroerd blijven.

Ook de inkomsten uit vermogen zullen ontsnappen en er zullen nog altijd grote opbrengsten, bijvoorbeeld uit interesten, bestaan. Daarom blijven wij daarbij veel vragen stellen en verzetten wij ons ertegen.

We vragen ons ook af wat er in het plan zal overblijven van de energiebelasting. Blijkbaar is ook dit weer op Europees vlak afgevoerd. Nochtans was het voor ons een belangrijk en haalbaar alternatief. Opnieuw wordt de Europese paraplu gebruikt en wij stellen vast dat dit punt waarschijnlijk ook op niets zal uitdraaien, met andere woorden dat men de energiebelasting niet zal gebruiken als ernstig alternatief ter financiering van de sociale zekerheid. Evenmin zal men komen tot een ecologisch verantwoord instrument.

Wij blijven ons afvragen wat men in de huidige omstandigheden zal doen om een plan op te stellen dat hoop en een grotere werkgelegenheid moet creëren met een eerlijke spreiding van de lasten voor allen. Deze lasten moeten worden gedragen door allen die het aankunnen en de sterkste schouders, de grotere inkomens, moeten heel wat meer bijdragen tot het herstel dan de loon- en weddetrekkenden en de mensen die een sociale-zekerheidsuitkering genieten. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Schiltz.

De heer Schiltz (VU). — Mijnheer de Voorzitter, over één punt bestaat er bij onze bevolking unanimiteit. Het is de moeite waard om dit even aan te stippen, want dit is een zeldzaam moment. Iedereen is het erover eens dat ons Belgisch welvaartsmodel in het gedrang komt. Tot welke klasse of groep men ook behoort, iedereen zegt de hel slecht gaat en dat er iets aan het gebeuren is. Iedereen voelt intuïtief aan dat ons samenlevingsmodel onder zware druk staat. Dit is niet de eerste keer, maar we hebben vroeger steeds uitwijkmogelijkheden gevonden. Na de eerste petroleumcrisis hebben we onze welvaartsstaat in stand kunnen houden vooral door de lasten op de Staat af te wentelen en de Staat te ontmantelen. Van dan af zijn onze investeringsquota drastisch gedaald en zijn de staatsfuncties systematisch afgebouwd. Om de herverdeling verder te kunnen financieren met de gedaalde fiscale opbrengsten...

De heer Moens (SP). — Schuldfinanciering.

De heer Schiltz (VU). — ...en schuldfinanciering, inderdaad. In het verleden hebben we reeds voldoende aangetoond dat een belangrijk deel van de aangroei van de overheidsschuld in deze periode moet worden gesitueerd. Dit heeft geleid tot één positief resultaat, namelijk dat wij het land zijn met de laagste reële armoedegrade in West-Europa. Dit werd door recente wetenschappelijke studies aangetoond. Het heeft echter ook arbeidsverminderend gewerkt en ons concurrentievermogen bezwaard.

Nu staan wij voor een tweede grote schok. De tewerkstelling komt opnieuw zwaar in het gedrang, zoals in de jaren zeventig; maar tegelijkertijd is het duidelijk dat ook ons sociaal-zekerheidsstelsel in gevaar komt. Dit beseft men destijds niet, maar nu dringt het wel door. Eigenlijk hebben we de problemen allemaal bij elkaar laten komen en nu worden we geconfronteerd met een dubbele moeilijkheid.

Allereerst is er het algemene probleem van de Westeuropese economie, die voor een herschikking op wereldniveau staat en wordt geconfronteerd met een nieuwe arbeidsverdeling op

mondiaal vlak. Het Westen zal daaraan niet ontsnappen en zal een deel van zijn geaccumuleerde welvaart moeten afstaan aan minder ontwikkelde delen van de wereld die wakker zijn geworden. In ons land hebben we daar bovenop een supplementair budgetprobleem en dat maakt voor ons de zaken precies zoveel moeilijker.

Het volstaat de vergelijkende cijfers van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven te consulteren om te weten dat het probleem voor België zwaarder is dan voor de ons onmiddellijk omringende landen, die toch de meest vergelijkbare samenleving hebben.

Dit brengt mee, mijnheer de Eerste minister, dat de discussie niet moet gaan over occasionele of punctuele maatregelen, maar wel over de vraag hoe een nieuwe maatschappelijke consensus kan worden gevonden. Welk samenlevingsmodel kunnen wij gezamenlijk, of met een voldoende consensus, met de bevolking uittekenen om dit dubbel probleem onder de knie te krijgen? Dit is uiteraard een politieke discussie en geen discussie die door de sociale partners dient te worden gevoerd. Ik betreur dan ook dat systematisch de term « sociaal pact » werd gebruikt, daar waar het in feite gaat om een « politiek pact », maar dan een politiek pact in de edele zin van het woord, meer bepaald een maatschappelijk pact waarbij alle belangrijke componenten van de samenleving moeten worden betrokken.

De twee hoofdbekommelingen van de bevolking zijn enerzijds het behoud van de werkgelegenheid en anderzijds het behoud van het sociale vangnet.

Het *full employment* was een van de grote naoorlogse ideologische verworvenheden. De overheid kreeg de taak ervoor te zorgen dat iedereen zinnig werk kon verrichten en kon leven van de opbrengsten van zijn arbeid. Dit was een goede en gevoelige doorbraak, en het principe mag niet in het gedrang worden gebracht. De conceptie van de volledige tewerkstelling van toen is nu niet meer mogelijk. Vroeger dacht men immers dat de economische sector genoeg ontwikkelingskansen bood om dat ideaal te verwezenlijken. Onder meer Fourastier ontwikkelde de theorie dat de economische groei, zelfs met de ontwikkelende techniek, voldoende sterk is om de aangroei van de beroepsbevolking op te vangen. Intussen weten we echter wel beter.

Mijnheer Tavernier, niettegenstaande dat alles ben ik zo vrij te beweren dat er nog altijd werk genoeg is. Er is nog altijd zinnig werk voor eenieder die werken wil en werken kan. Niet het werk ontbreekt, maar het probleem is hoe de tewerkstelling moet worden betaald.

In de discussie over arbeidsduurverkorting en arbeidsherverdeling moet men toch goed voor ogen houden dat arbeid niet noodzakelijk een schaars goed is in onze ontwikkelde maatschappij. Wat wel een schaars goed kan worden is een bepaalde soort arbeid, met name de arbeid in de produktieve economische sector, die een exporteerbare meerwaarde creëert. En alle woorden hebben hier hun belang. In de economie van een klein land als het onze hebben de uitgaven in de non-profitsector niet hetzelfde effect als in grotere landen. Iedereen kent ongetwijfeld de studie, die men onder meer in Amsterdam heeft gemaakt, waaruit blijkt dat iedere gulden die voor cultuur wordt uitgegeven eigenlijk, onder meer door de consumptie, een meerwaarde van twee gulden oplevert. Dit is een verleidelijke redenering, maar het is nogal evident dat wanneer men ze bij ons zou ontwikkelen, het systeem compleet in elkaar zou storten omdat de culturele en sociale prestaties moeten kunnen worden betaald vooraleer zij een *multiplier effect* sorteren. Het geld moet eerst ergens worden verdiend en voor onze economie betekent dit het creëren van exporteerbare meerwaarden.

Er is voldoende werk, maar de vraag is hoe wij het kunnen betalen en hoe we voldoende exporteerbare meerwaarden kunnen creëren om de tewerkstelling te financieren in de sectoren die niet-exporteerbare prestaties leveren.

De heer Moens (SP). — Dat zou mogelijk zijn als wij Koeweit waren.

De heer Schiltz (VU). — Dat zou inderdaad mogelijk zijn als België Koeweit was of als België een enorme gasbel zou hebben. Maar, met uitzondering van enkele mislukte pogingen om steenkolen te vergassen, of heet water uit de grond te halen, is er op dat vlak helaas weinig uitzicht voor onze economie.

Vandaar dat men behoedzaam moet zijn met het verheffen van arbeidsherverdeling en arbeidsduurverkortings tot alleen zaligmakende dogma's. Ik heb vastgesteld dat ook in de industriële sector hieraan meer en meer aandacht wordt besteed. Een Duitse professor zal uitleggen hoe bij BMW de vlottende vierdagenweek werd ingevoerd zonder loonverlies en zonder rendementsverlies voor de onderneming. Ik zal met veel belangstelling naar zijn uiteenzetting luisteren. U hebt beslist ook gelezen dat men bij Volkswagen een soortgelijke formule overweegt.

Maar men mag toch niet vergeten dat dit gebeurt in een zeer beperkte sector met een grote kapitaalintensiteit, waar het vierentwintig uur op vierentwintig benutten van het machinepark een element van rendementsverhoging kan zijn, ondanks individuele arbeidsduurverkortings. Het uitbreiden van deze formule tot de industriële sector in zijn geheel, lijkt me een gevaarlijk avontuur waar ik met grote behoedzaamheid en enige huiver tegenover sta.

Zo'n systeem veronderstelt het creëren van voldoende exporteerbare meerwaarde om de tewerkstelling in de andere sectoren te kunnen financieren en het heroriënteren, ook in de overheidsuitgaven, van de distributie naar de investeringen. Dit klinkt misschien niet zo prettig, maar het is volgens mij een onontkoombare realiteit. Wij moeten de moed hebben om dit aan de mensen te zeggen. Voor hun toekomst en deze van hun kinderen is deze heroriëntering absoluut nodig. Zonder collectieve offers kan het echt niet.

Ik twijfel ook aan de resultaten van een zuiver deflatoir beleid dat enkel bestaat in het inkrimpen van de uitgaven en niet in het heroriënteren van distributie naar investeringen. Professor De Grauwe moet mij maar tegenspreken als ik zeg dat geen enkel deflatoir experiment ooit is geslaagd en dat er geen enkele reden is om aan te nemen dat een pure deflatoire politiek op dit ogenblik wel zou slagen. Integendeel, met onze complexe samenleving en de samenhang van consumptie, productie en dergelijke is een puur deflatoir beleid onmogelijk. Wat wel kan, is dat wij afzien van onze consumptiemogelijkheden om kapitaal beschikbaar te stellen voor toekomstgerichte investeringen. Dat hoeft niet alleen in concrete realia te zijn, maar dat kan ook in wetenschappelijk onderzoek, opleiding en dergelijke. Samengevat: er moet worden geïnvesteerd.

Het grote probleem is dat dit niet kan zonder een drastische budgettaire sanering.

Mijnheer de Eerste minister, het is natuurlijk ongelukkig voor uw Regering dat u bent aangetreden toen de crisis volop begon, met alle nefaste gevolgen voor de overheidsinkomsten, waardoor alle maatregelen tot verstrakking van het fiscaal systeem en het creëren van hogere inkomsten, werden geneu. aliseerd. Dat hebben wij niet zozeer in de hand, maar dat is nu eenmaal een feit.

De heer de Donnée (PRL). — De vorige minister van Begroting heeft niet voldoende gesaneerd en bespaard.

De heer Schiltz (VU). — De vorige minister van Begroting zal bij een andere gelegenheid graag een debat houden over de primaire overschotten die wij toen hebben gecreëerd en over het respecteren van de normen die de Nationale Bank ons had opgelegd. Ik kan wat dat betreft mijn examen met een gerust gemoed tegemoet gaan.

Ik heb de indruk dat er meer wordt gediscussieerd over de verdeling van de offers dan over het feit dat er offers moeten worden gebracht.

De Voorzitter. — Mijnheer Schiltz, uw spreektijd is verlopen. U hebt al tien minuten het woord.

De heer Schiltz (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier toch over een belangrijk en interessant debat. Het was voor mij ook gemakkelijk geweest om een interpellatieverzoek in te dienen, maar ik heb dat niet willen doen.

M. le Président. — Je vous demande de conclure, monsieur Schiltz.

M. de Donnée (PRL). — Je trouve l'intervention de M. Schiltz pourtant bien intéressante, monsieur le Président.

M. le Président. — Le problème n'est pas là, monsieur de Donnée, mais l'article 22bis de notre Règlement prévoit un temps de parole de dix minutes pour une intervention dans le cadre d'une interpellation. Or, M. Schiltz est à la tribune depuis treize minutes.

De heer Schiltz (VU). — Ik zal besluiten, mijnheer de Voorzitter, maar sta mij dan een enigszins uitgebreide conclusie toe.

Er wordt dus meer gediscussieerd over de verdeling van de offers dan over het feit zelfs dat er offers moeten worden gebracht. Dit is een uiting van wat men de « maatschappij van de afgunst » noemt. Er is echter een reëel probleem.

Mijnheer Tavernier, ik kan ermee akkoord gaan dat er van iedereen in de bevolking wordt gevraagd een inspanning te leveren.

De heer De Roo (CVP). — U zegt dat er meer gediscussieerd wordt over de verdeling van de offers dan over de offers zelf. Iedereen is ervan overtuigd dat er offers moeten worden gebracht, maar iedereen is er ook van overtuigd dat zijn buur die offers moet brengen.

De heer Schiltz (VU). — Inderdaad.

Er is ongetwijfeld ook een communatair aspect aan heel deze problematiek verbonden. Ik zeg dit niet omdat het voor mij een obsessie is, maar men voelt met de natte vinger aan dat de benadering van de situatie in Vlaanderen over het algemeen anders wordt aangevoeld dan aan de overkant van de taalgrens. Vermoedelijk is dit verschil wel overbrugbaar. Wij zijn er tot nu toe immers in geslaagd alle verschillen te overbruggen. Dit kan echter alleen maar wanneer men ten volle respect heeft voor ieders bevoegdheid. Wat dat betreft, maak ik mij toch enigszins zorgen. Het is immers mogelijk dat de federale overheid door het treffen van krachtdadige maatregelen de overblijvende beleidsruimte van de Gemeenschappen en de Gewesten dusdanig inpalm, zodat die deelstaten geen eigen beleid meer kunnen uitwerken. Daarvoor wil ik waarschuwen. Dit zou immers reacties met een averechts effect kunnen meebrengen. Indien de Regering door fiscale maatregelen elk begin van fiscaal beleid van de Vlaamse en Waalse Regering onmogelijk maakt, dan dringt zij die regeringen een eenheidsbeleid op.

Daar de Voorzitter mij geen tijd laat, kan ik daarover niet verder uitweiden, maar ik wil dat wel eens op een andere keer doen. De federale loyaliteit is maar houdbaar wanneer er grote duidelijkheid bestaat over de verdeling van de offers en over het respect voor ieders beleidsruimte.

Ik besluit met een zeer concrete vraag.

Mijnheer de Eerste minister, uw faam getrouw hebt u veel moeite gedaan om personen rond de tafel te brengen, om ze te vragen akkoord te sluiten. Waarom hebt u echter niet de procedure gevolgd waarin wordt voorzien in de wet van 6 januari 1989? Onder de vorige Regering hebben wij manmoedig een wet goedgekeurd betreffende de vrijwaring van 's lands concurrentievermogen. Dit concurrentievermogen is nu op allerlei vlakken in het gedrang, niet het minst ingevolge de monetaire gebeurtenissen. In deze wet wordt een nauwkeurige procedure beschreven die de Regering in dat geval moet volgen. Hierin wordt aan het Parlement een cruciale rol toebedeeld. Het moet namelijk bevestigen dat er aanleiding is tot het toepassen van die wetgeving. Naar mijn mening zijn daartoe alle voorwaarden vervuld en komt het aan het Parlement toe die vaststelling te doen. Dit zal dan onmiddellijk tot gevolg hebben dat de Regering een ruime bewegingsvrijheid krijgt om de nodige maatregelen te treffen. Waarom werd deze bij uitstek democratische procedure, die de slagvaardigheid van de Regering verhoogt, niet gevolgd? (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Senaat omdat hij in tegenstelling tot de Kamer rekening heeft willen houden met de voorbereiding van de Europese Top van vorige week, die zeer belangrijk was voor Europa en voor ons land, omdat hierdoor de Europese Unie op 1 november jongstleden onder behoorlijke voorwaarden kon starten.

Dit debat lijkt een herhaling van het debat verleden week in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Los van de polemiek omtrent het beleid werden hier echter elementen naar voren gebracht waarop ik nader wil ingaan.

Ayant déjà longuement parlé de la procédure à la Chambre, je n'en dirai que quelques mots ici et m'attacherai principalement à la problématique de fond.

Dès le début, en fonction des problèmes auxquels nous étions confrontés et de l'analyse de la situation européenne, j'ai plaidé en faveur d'une approche globale de la problématique. Je n'ignorais cependant pas que la réalisation de cette option risquait de prendre un certain temps, ce que d'aucuns pourraient nous reprocher. J'ai néanmoins couru ce risque.

Mijnheer De Grauwe, ik ontken niet dat dit op het ogenblik en op korte termijn een zekere kostprijs heeft. Het is echter belangrijk een zo ruim mogelijke, wat de heer Schiltz heeft genoemd, maatschappelijke consensus te bereiken.

Ik wil dat er geen misverstanden ontstaan. Wanneer ik over een sociaal pact heb gesproken heb ik nooit gesteld dat dit enkel tussen de sociale gesprekspartners zou worden gesloten. In mijn ogen betreft het een akkoord met de sociale gesprekspartners maar met een duidelijke inbreng van de politiek, ook via het Parlement. Het akkoord met de sociale gesprekspartners is er jammer genoeg niet gekomen. Dat heeft wellicht te maken met de verschillende opvattingen over de verdeling van de inspanningen waarover de heer Schiltz heeft gesproken en gedeeltelijk ook met wat men een « maatschappij van de afgunst » kan noemen, waar men het vanuit zijn eigen positie moeilijk heeft om rekening te houden met de algemene toestand en met een visie op half-lange of lange termijn. Ik betreur mijn pogingen echter niet en beschouw de besprekingen van de voorbije weken niet als verloren tijd. Elke fase van de onderhandelingen, al mislukken ze, brengt materiaal op dat in een volgende fase kan worden gebruikt.

Je reconnais que les avis reçus mettaient l'accent sur des aspects différents, certains insistant sur la compétitivité, d'autres sur l'assainissement budgétaire concrétisé en termes de sécurité sociale. Aux yeux du Fonds monétaire international par exemple, la sécurité sociale constitue le point fondamental. Il faut toutefois savoir que cet organisme considère qu'il n'existe pas de problème de compétitivité, puisqu'il la calcule en termes de produit, et qu'augmenter ou maintenir cette dernière par un accroissement de la production et une diminution de personnel est, pour lui, positif. Selon un rapport allemand édité la semaine dernière, c'est la Belgique qui présente la plus haute productivité. Une telle constatation repose en fait sur un choix de société. Vous comprendrez néanmoins pourquoi le Fonds monétaire international met l'accent sur l'assainissement des finances publiques.

Mensen als André Leysen bijvoorbeeld stellen als patroon dan, dat het niet zozeer gaat om de competitiviteit en dat de patroons en de vakbonden het maar samen moeten uitzoeken als ze vinden dat de afgesloten akkoorden te duur uitvallen. Voor André Leysen telt vooral de sanering van de sociale zekerheid en de begroting. Voor het VBO en zeker voor Fabrimetal is er daarentegen bijna geen budgettair probleem, wel een enorm competitiviteitsprobleem dat prioritair moet worden aangepakt. Conclusie: men pakt beide problemen best tegelijkertijd aan. Het moeilijkst is daarbij het vinden van een juist evenwicht, want wat men onderneemt ten gunste van de concurrentiekracht heeft een negatief effect op de begroting en de sociale zekerheid en vice versa.

Toen we in het begin van de jaren tachtig, na de devaluatie van 1981, aan het saneringsbeleid zijn begonnen hebben we die zaken opeenvolgend aangepakt. Eerst hebben we de competitiviteit hersteld. Daarna hebben we met de 5.3.3.-operatie voor meer tewerkstelling gezorgd om daarna met drie indexsprongen over te gaan tot een sanering van de publieke financiën. We voelden toen aan dat het problematisch zou zijn de verschillende maatregelen tegelijkertijd uit te voeren, maar vandaag zal het niet anders kunnen.

Je précise aussitôt que l'ampleur du problème que pose la compétitivité de nos entreprises n'est pas identique à celle que nous connaissions à la fin des années septante et au début de la décennie suivante. Cet élément explique la différence majeure entre les deux époques.

Si nous devons nous attacher à résoudre simultanément les deux problèmes, il est toutefois impératif de prendre en compte les effets contradictoires pouvant résulter des dispositions prises dans l'un ou dans l'autre domaine.

Ik ga akkoord met de heer Schiltz die wees op problemen in verband met ons sociaal-economisch model. Hij zegde weliswaar dat wij geconfronteerd worden met twijfels rond het Belgisch model, maar ik meen dat we dat ruimer moeten zien als een Europees model, meer bepaald het Europese vasteland-model. Volgens de analyse van voorzitter Delors in Kopenhagen wordt dit Europese vasteland-model, dat ook België toepast, al heeft België misschien wel specifieke problemen, geconfronteerd met opgaven die best in een Europese context en via een geharmoniseerd Europees beleid worden aangepakt.

De aspecten van het herstelplan die meer tewerkstelling nastreven zullen zeker raakvlakken hebben met de bevoegdheden van Gewesten en Gemeenschappen. Dat geldt overigens ook voor de relancemaatregelen. Als we via investeringen de groei willen stimuleren dan komen we ook terecht bij de Gewesten, maar eveneens bij het Europese niveau. De recente Europese Top had daar ook aandacht voor en de Twaalf zullen daar zeker in december bij de voorstelling van het Witboek op terugkomen.

Wij zullen met de Gemeenschappen en de Gewesten overleg plegen opdat zij hun marge eveneens maximaal aanwenden voor de vooropgestelde doelstellingen. Zij hebben dit overigens gedeeltelijk reeds gedaan.

Bij de te nemen maatregelen voor de tewerkstelling komen wij ongetwijfeld op raakvlakken met het gewestelijk beleid. Wij hebben er dus alle voordeel bij om op een gecoördineerde manier de initiatieven te ontwikkelen die elk binnen zijn eigen bevoegdheidsdomein kan nemen.

Tenslotte is het duidelijk dat een reeks maatregelen die de Regering binnen haar exclusief bevoegdheidsdomein zal treffen, op een onrechtstreekse manier ook effect hebben voor de Gemeenschappen en de Gewesten. Ook daarover zal overleg worden gevoerd en ik zal er zorgvuldig over waken dat de Regering binnen haar bevoegdheidsdomein blijft en dat wij met Gemeenschappen en Gewesten overleg voeren en afspraken maken voor de domeinen waar het beleid onvermijdelijk complementair is en over de gevolgen van nationale beslissingen op hun beleid.

In dit stadium moeten wij er zeker over waken dat de beslissingen betreffende de niet-gerechvaardigde verschillen in de sociale zekerheid die wij in uitvoering van het regeerakkoord hebben getroffen in de marge van het Sint-Michielsakkoord, onverkort worden uitgevoerd. Even duidelijk zeg ik dat het sociaal pact geen aanleiding kan zijn tot een nieuwe communautaire ronde. Dit zou immers een enorm tijdverlies meebrengen. Nu gaat het erom uit te zoeken hoe wij de sociale zekerheid in het huidige institutionele verband en met de noodzaak eventuele discriminaties tussen Gemeenschappen en Gewesten weg te werken, haar rol kunnen doen spelen in een geëvolueerde arbeidsmarkt en met het oog op de nieuwe economische en demografische ontwikkelingen. De sociale zekerheid vormt daarin een noodzakelijk correctiemiddel waardoor het Europa op een positieve manier doet verschillen van de Verenigde Staten en Japan.

De heer De Grauwe heeft kritiek uitgeoefend op mijn benadering van het initiatief van de Leuvense professoren. Wij hebben daarover daarstraks een korte polemiek gevoerd, die ik hier niet wil herhalen. De heer De Grauwe zegt dat de Regering sneller had moeten ingrijpen en dat zij het alternatief plan van de Leuvense professoren had moeten volgen. Voor mij is het duidelijk dat hier eerder de professor dan de politicus spreekt. Niet is immers gemakkelijker dan een coherent plan te maken onder gelijkgezinden. Ook bij de staatsvorming bleek dat zowel het Davidsfonds als het Mouvement populaire wallon op hun vergaderingen heel gemakkelijk een federale staatsstructuur konden ontwikkelen. Om echt een hervorming uitvoering te geven moet er ook een meerderheid worden gevormd die achter een geheel van maatregelen wil staan. Het alternatief van de Leuvense professoren was misschien wel een coherent geheel, maar zou nooit intact uit onderhandelingen zijn gekomen. Als achteraf zou blijken dat de beoogde resultaten niet werden bereikt zouden de Leuvense

professoren ons ongetwijfeld verwijten dat wij hun voorstel niet in zijn geheel hebben overgenomen en dat ons beleid niet coherent is.

Wij hebben geprobeerd het probleem waarvoor wij staan vanuit verschillende invalshoeken te benaderen. Men moet zich echter niet te veel illusies maken. Indien deze Regering geen plan kan opmaken, zal ook een volgende Regering — na verkiezingen zoals de heer de Donnée voorstelt — er evenmin in slagen een akkoord te bereiken over bijvoorbeeld het fameuze plan van de Leuvense professoren. Of de VLD dit plan integraal zou overnemen is ook nog niet zo zeker. Ook dan zal een meerderheid moeten worden gevonden voor het voeren van een beleid. Ik zal mij nu niet uitspreken over de tijd die daarmee verloren zal gaan.

Wij proberen vandaag een meerderheid te vinden voor het oplossen van de essentiële problemen van het beleid dat wij consequent voeren. Het is juist — ik apprecieer de correcte manier waarop de heer Schiltz het heeft geformuleerd — dat wij verrast werden door de snelheid waarmee de crisis om zich heen grijpt en dat de doelstellingen en maatregelen die wij bij de aanvang van ons beleid en bij het opmaken van de begrotingen hebben uitgestippeld, zijn voorbijgestreefd. De snelheid van het verloop van de crisis heeft echter niet alleen de Regering verrast, ook alle economische geleidingen in binnen- en buitenland.

Om een goede minister van Begroting te zijn moet men ook een beetje geluk hebben. In een periode met dalende interestlasten en een economische groei is het niet moeilijk een goede minister van Begroting te zijn. Iemand noemt zich sinds de jaren tachtig een goede minister van Begroting, maar ik weet in welke omstandigheden hij heeft kunnen werken. Ik beweer bijvoorbeeld dat mevrouw Officiers, die de Regering inmiddels verlaten heeft, technisch een uitstekende minister van Begroting was die de Regering verplicht heeft met meerjarenplannen te werken, in het kader van het convergentieplan. Daardoor was het technisch mogelijk de begroting van de Staat onder controle te houden, niettegenstaande de crisis. Op het einde van dit jaar zal dit zeer duidelijk blijken. Ze zal de geschiedenis echter niet ingaan als een goede minister van Begroting omdat de cijfers zullen aantonen dat men ten opzichte van de periode 1990-1991 erop achteruitgegaan is. Precies in een periode van crisis moet een beleid consequent worden volgehouden.

Ik kom dan terug tot het plan van de Regering. Zoals de andere Europese landen zullen wij vooral op drie domeinen moeten ageren. Voor sommige punten, zoals de competitiviteit en de lonen, zullen wij ons moeten afstemmen op andere landen, maar voor de sanering van de openbare financiën, moet een grotere inspanning worden gedaan. Het probleem van de tewerkstelling en de werkloosheid is identiek voor heel Europa.

Toename van de tewerkstelling, verhoging van de competitiviteit en behoud van de sociale zekerheid moeten voorrang krijgen. Ik zal elk punt nader toelichten.

De basisvoorwaarde voor de tewerkstelling is ongetwijfeld het handhaven van de competitiviteit. Ik kom daar straks nog op terug. Niemand kan ontkennen dat België in Europa wordt geconfronteerd met een probleem van creatie van tewerkstelling en van arbeidsintensieve groei. Dit probleem is gedeeltelijk te wijten aan de manier waarop wij onze sociale correctie hebben gefinancierd. Die correctie heeft te veel de vorm aangenomen van een belasting op de arbeid, wat kon worden verantwoord op het ogenblik dat de arbeid een schaarse productiefactor was, maar niet op een ogenblik zoals nu dat hij een overvloedige factor is geworden.

Er moeten op twee vlakken maatregelen worden genomen met betrekking tot de tewerkstelling. Ik maak hierbij een duidelijk onderscheid tussen herstel van competitiviteit en vermindering van de arbeidskost. De vermindering van de arbeidskost moet vooral worden gerealiseerd in de sectoren die minder worden geconfronteerd met competitiviteitsproblemen en die ruimte hebben om bijkomende tewerkstelling te creëren. Kortom, het creëren van tewerkstelling mag niet worden belemmerd door de arbeidskost of door een gebrek aan flexibiliteit in de arbeidskost.

Wij moeten beginnen met een alternatieve financiering van de sociale zekerheid. Wij hebben niet de ruimte om dit op grote schaal te doen. Dit kan enkel wanneer men beschikt over middelen zoals de CO₂-taks, die slechts op een verantwoorde manier

kan worden toegepast wanneer het gebeurt op Europees vlak. Dit belet echter niet ermee te beginnen. Opdat dit systeem zin zou hebben, moeten wij het selectief toespitsen op de laagste lonen, zodat de arbeidskost hier gevoelig kan worden verminderd. Dit is wellicht de meest efficiënte manier om via een vermindering van de arbeidskost nieuwe tewerkstelling te creëren.

Voorts moeten wij een grotere flexibiliteit inbouwen in de arbeidsmarkt. Een hogere graad van tewerkstelling waarbij de vastheid van betrekking minder wordt gewaarborgd, is beter dan een lagere graad van vaste tewerkstelling. Wij moeten de moed hebben om ten opzichte van degenen die hun intrede doen in het arbeidscircuit een beetje stabiliteit op te geven met als doel de tewerkstelling sneller en in een grotere omvang tot stand te doen komen.

De tweede weg — de herverdeling van de arbeid — heeft slechts zin wanneer zij wordt aangepakt op bedrijfsvlak, en dan nog volgens de aard van het bedrijf.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Kapitaalintensieve bedrijven zoals de automobielsector kunnen hun kapitaal beter benutten door een herverdeling van de arbeid. Derhalve kunnen er maatregelen worden genomen waardoor de herverdeling van de arbeid niet noodzakelijk een herverdeling van inkomen tot gevolg heeft. In andere bedrijven zal dit echter wel het geval moeten zijn. De manier waarop dit kan gebeuren moet echter op het niveau van het bedrijf worden besproken. De werkgevers en de personeelsdiensten moeten een grotere creativiteit aan de dag leggen om na te gaan hoe de productie door meer mensen kan worden uitgevoerd, zonder verhoging van de kosten, zelfs met een verhoging van de produktiviteit. Ons personeelsbeleid is echter te stereotiep industrieel gericht. Via een herverdeling van de arbeid kan heel wat worden bereikt. Deze mag echter niet worden doorgevoerd door middel van lineaire maatregelen voor alle bedrijven, maar er moet rekening worden gehouden met de eigenheid van elk bedrijf.

Een tweede element is de competitiviteit. Wij hebben inderdaad, mijnheer Schiltz, een wet op de competitiviteit goedgekeurd. Ik ben van oordeel dat de Regering deze ook toepast. Door deze wet maakt de Centrale Raad voor het bedrijfsleven tweemaal per jaar een verslag over de competitiviteit. Het is zeer belangrijk dat de sociale gesprekspartners kunnen vaststellen dat er aan de competitiviteit, gemeten met de termen die in de wet zijn opgenomen, iets schort.

Volgens de procedure die is vastgelegd, moeten in een eerste fase de sociale gesprekspartners zelf onder elkaar naar een oplossing zoeken. Dit is telkens zo gebeurd. Een debat over een regeringsverklaring in het Parlement is enkel noodzakelijk indien de Regering krachtens de wet, en ingevolge deze verklaring, instrumenten wil verkrijgen om te kunnen ingrijpen. Deze stap heeft dus maar zin indien door de verklaring de Regering de instrumenten krijgt die in de wet zijn opgenomen.

Ik verklaar mij nader. In de maand april hebben we ervoor gekozen een eerste antwoord te geven op de competitiviteitsproblemen door een zogenaamde Maribel-operatie, waarbij we in de sectoren waar de competitiviteit het sterkst bedreigd was, een vermindering van de patronale bijdragen hebben toegestaan. Dit hebben we bij wet geregeld en over deze operatie werd dus in het Parlement gedebatteerd. Onze juristen zijn echter van mening dat deze vorm van herstel van competitiviteit, in toepassing van de wet, niet via het Parlement alleen kan worden geregeld. Naar het Parlement gaan met een verklaring heeft met andere woorden maar zin indien de instrumenten die men wil gebruiken door deze verklaring mogelijk worden. Ik sluit echter niet uit dat in het pakket dat we nu voorbereiden een verklaring voor het Parlement als een van de mogelijkheden is opgenomen, zodat we daarna op het niveau van de Regering kunnen optreden.

Etant donné l'existence d'un handicap en matière de compétitivité, handicap que le Conseil central de l'économie estime à 3 p.c., il est évidemment essentiel de prendre des mesures pour remédier à cette situation. Trois possibilités s'offrent à nous.

Nous pouvons, tout d'abord, envisager une diminution des charges patronales, en compensant cette perte par d'autres rentrées. Cette mesure viserait non le rétablissement de la compétitivité mais la diminution du coût de l'emploi, surtout dans les secteurs capables de créer de nouveaux emplois.

La deuxième voie, que semble privilégier M. De Grauwe, consiste à modifier le système d'indexation, voire à supprimer celle-ci. Cette thèse est défendable et a d'ailleurs été suivie dans plusieurs pays...

M. de Donnée (PRL). — M. Deprez la défend.

M. Dehaene, Premier ministre. — Oui, mais il ne fait pas partie du Gouvernement! (*Sourires.*)

M. de Donnée (PRL). — Dommage!

M. Dehaene, Premier ministre. — M. Deprez se trouve dans la même situation que M. De Grauwe: il peut élaborer des plans, dans le cadre desquels il négocie avec lui-même... Moi, je dois obtenir l'accord des différents partis de la majorité! (*Sourires.*)

J'en arrive à la troisième voie.

Dit is, mijnheer De Grauwe, een ander alternatief. Men kan effectief op het indexmechanisme inwerken. Ik laat hierbij in het midden of men het daarvoor volkomen moet afschaffen, maar men kan inderdaad deze weg kiezen.

In andere landen monden loononderhandelingen bijna altijd uit in inflatie. Als men voorrang geeft aan het indexmechanisme, dan moet men consequent zijn en de moed hebben de reële loonevoluties te beschouwen in het licht van de competitiviteit en de groei. Wanneer de wet op de competitiviteit consequent wordt toegepast, dan is dit systeem evenwaardig aan het herzien van het indexmechanisme. Het is dus essentieel dat er een gedeeltelijk parallelisme bestaat met de loonevolutie in andere landen.

Ik zal mij er nooit toe lenen de fouten te herhalen die in de periode tussen 1975 en 1980 zijn gemaakt. Ingevolge de energiecrisis, die een element van verarming was van de Europese maatschappij, zijn alle landen vroeg begonnen met een loonmatiging. België heeft toen, met een inflatie van 15 pct., de indexering behouden, en bovendien werd er nog een reële loonevolutie van ongeveer 6 pct. aan toegevoegd.

Indien België zich wil handhaven in de Europese economie, dan moet de loonevolutie, als element van de kostenevolutie, gedeeltelijk parallel verlopen met de rest van de Europese economie. Indien dit niet gebeurt, dan worden wij uit de markt geprijsd. Dit is trouwens de zin van de competitiviteitswet. In het kader van de competitiviteitswet hebben de sociale gesprekspartners immers vastgesteld dat er een competitiviteitshandicap was. Daarom hecht ik ernaar dat die handicap wordt weggewerkt.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over de sociale zekerheid. Het financiële evenwicht van de sociale zekerheid moet worden hersteld; dit is trouwens een basisvoorwaarde in het kader van het convergentieplan. Het dient immers tot niets met de staatsbegroting conform te zijn aan de convergentiecriteria wanneer de sociale zekerheid niet in evenwicht is, want dit is trouwens een essentiële voorwaarde om de doelstellingen van de convergentie te bereiken.

Bovendien moeten effectief een aantal mechanismen onder controle worden gebracht. Indien dit niet gebeurt, dan leggen die een hypotheek op het voortbestaan van de sociale zekerheid. Dit geldt vooral in de pensioensector en in de sector van de ziekteverzekering.

Wij zullen ook, op basis van de mogelijkheden waarover we beschikken, een grotere selectiviteit moeten inbouwen in de sociale zekerheid als wij, zoals de heren Schiltz heeft gezegd, het meest performante systeem in termen van bestaanszekerheid willen behouden. In dat verband zal de Regering een aantal evenwichtige maatregelen nemen die in belangrijke mate op de uitgavenmechanismen zullen inwerken en die er zullen voor zorgen dat de sociale zekerheid over tien jaar nog kan functioneren.

Il est évident que toutes ces mesures exigeront un effort particulier de la part de toute la population. Nous ne pouvons le justifier que si nous poursuivons notre lutte contre la fraude fiscale et

sociale et que si nous imposons davantage tous les revenus, et non pas les seuls revenus du travail. L'effort demandé devra, en outre, être progressif et adapté à la capacité contributive de chacun.

De Regering moet dus zorgen voor dit evenwicht in het plan want anders kan dit plan niet worden verantwoord.

De inspanning moet worden gedaan. Wij dienen ons beleid immers te integreren in de globale Europese aanpak en het plan dat wij vandaag opmaken moet worden ingeschakeld in wat in de toekomst het witboek op Europees vlak zal zijn. Dit moet de basis vormen voor een gecoördineerd beleid op Europees vlak dat ons op zijn beurt moet garanderen dat Europa op de steeds groter wordende wereldmarkt zijn plaats kan behouden.

Die wereldmarkt gaat gepaard met het herverdelen van de welvaart op wereldvlak. Wij zullen daarvoor ook een stukje moeten inleveren, maar op langere termijn zal dit in ons voordeel zijn. Als nieuwe markten tot stand komen in Oost-Europa, in Azië, in Zuid-Amerika, dan zijn dit ook voor ons potentieel nieuwe markten op voorwaarde dat we onze marktspecialiteiten behoorlijk uitbouwen en wij ons goed positioneren. Derhalve is een pure protectionistische verdedigingsreflex op Europees noch op Belgisch vlak zinvol, wat niet wil zeggen dat we naïef moeten zijn.

Wij moeten die herverdeling aanvaarden, begeleiden en structureren. We moeten ook uitleggen dat die inspanning vandaag nodig is om onze welvaart en onze economische positie op wereldvlak te handhaven, met andere woorden om de toekomst veilig te stellen. Die inspanning zal maar goede resultaten opleveren indien we die Europees gecoördineerd doen. Dit heeft niets te maken met wat in de Kamer werd genoemd « een Europese paraplu », maar het heeft alles te maken met het feit dat wij dit probleem waarmee wij allen te kampen hebben slechts gezamenlijk kunnen oplossen.

Indien we toch zo vermetel zouden zijn te proberen er elk voor zich uit te geraken en elkaar dus te beconcurreren, zal heel wat van het Europees gemeenschaps-acquis worden ondermijnd en dreigen we de weg op te gaan van een hernieuwd economisch nationalisme binnen de Europese grenzen. Vandaar naar vormen van politiek nationalisme in de pejoratieve betekenis van het woord is maar een stap die we slechts kunnen vermijden door resoluut te kiezen voor een Europese aanpak en voor een Belgische aanpak die zich in deze Europese dimensie inschrijft. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Donnée, premier interpellateur.

M. de Donnée (PRL). — Monsieur le Président, ni vous, monsieur le Premier ministre, ni nous n'avons perdu notre temps cet après-midi. En effet, ce débat vous a permis de faire à cette tribune une série de déclarations qui rassureront sans doute vos patrons syndicaux. En vous écoutant, je n'ai pu m'empêcher de penser que votre discours s'adressait non seulement à vos amis du CVP, qui ne sont manifestement pas très heureux à l'idée de devoir renier les engagements pris lors de leur dernier congrès, mais également au véritable patron de ce Gouvernement, en tout cas au véritable patron du parti socialiste, à savoir la FGTVB.

Pour le reste, je suis fort déçu, même si j'ai découvert quelques raisins de Corinthe dans la tartine de pain bis que vous voulez nous faire manger. En effet, les mesures que vous comptez prendre en faveur de la compétitivité me paraissent bien minces, timides et « chèvre-choutistes ». Pourquoi? Parce que, comme vous avez eu la franchise de le dire, les partenaires européens ne sont pas d'accord avec l'augmentation de certains impôts que vous vouliez étendre à l'ensemble de l'Europe. Or, sans taxes sur le CO₂, vous estimez impossible d'opérer une réduction massive des charges qui pèsent sur le travail. C'est clair, nous avons compris... A nouveau, vous allez mettre essentiellement l'accent sur les impôts. Je constate que vous n'avez pratiquement rien dit au sujet des efforts d'économies qui permettraient à la fois de rééquilibrer le système de sécurité sociale et de financer des mesures en faveur de la compétitivité.

Par contre, je me réjouis de deux déclarations que vous avez faites. La première, bien que vous demeuriez très vague à son sujet, concerne la nécessité d'une plus grande flexibilité sur le

marché du travail. Nous vous attendrons donc au pied du mur. Par la deuxième, vous affirmez, contrairement à ce que dit Ecolo, que le partage du travail ne peut se concevoir que dans certains types d'entreprises bien particuliers. Il faut, en effet, éviter de généraliser cette mesure, comme l'a d'ailleurs souligné M. Schiltz.

Avant de conclure, je voudrais répéter, notamment à l'intention de M. Schiltz qui était absent tout à l'heure, que les divergences qui existent actuellement en matière d'assainissement et de mesures à prendre pour la compétitivité ne constituent pas des oppositions entre le Nord et le Sud, mais bien entre le CVP, qui représente environ 20 p.c. de l'opinion publique, et le PS qui en représente un tiers. Il ne faudrait pas transformer une opposition idéologique entre deux partis minoritaires dans leur Communauté en un affrontement entre les Communautés. Cela rendrait un très mauvais service au pays. J'ai d'ailleurs souligné que M. Dehaene a pris soin de déclarer que le pacte ou, plus exactement, l'accord qu'il tente de concocter ne peut en aucun cas donner lieu à de nouveaux aménagements institutionnels, à de nouvelles avancées vers le séparatisme. Ces paroles ne font certainement pas plaisir à M. Van den Brande qui a encore fait des déclarations imprudentes ces jours-ci à l'AFP. Quoi qu'il en soit, je remercie le Premier ministre d'avoir réaffirmé ce principe.

Je n'en dirai pas plus aujourd'hui. Nous verrons ce week-end jusqu'où vous êtes capable d'aller tout en respectant les engagements pris par votre parti, lors de son dernier congrès. Je pense que vous n'irez pas très loin et que, comme je le suggère, vous devrez provoquer des élections anticipées, si vous voulez sauver le pays du marasme dans lequel vous l'avez enfoncé depuis mai 1988. (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Grauwe, die de derde interpellant was.

De heer De Grauwe (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil even ingaan op de argumenten die de Eerste minister naar voren heeft gebracht in verband met de loonindexering. Hij stelde het voor alsof er een keuze is tussen twee mogelijkheden om de huidige problemen aan te pakken: ofwel laat men het loonindexeringsmechanisme bestaan en brengt men correcties aan in de reële lonen, ofwel schakelt men het loonindexeringsmechanisme uit, waardoor de reële loonontwikkeling vrij kan evolueren.

Vandaag hebben wij die keuze niet meer, mijnheer de Eerste minister. De huidige monetaire situatie en de wisselkoersontwikkelingen beperken de keuzemogelijkheid immers drastisch.

Vandaag is de Belgische frank met ongeveer 6 pct. gedevalueerd. Hierdoor komt het mechanisme van importprijsstijgingen, consumptieprijsstijgingen en loonaanpassingen vanzelf tot stand. Indien wij niet interveniëren, lopen wij het risico een loonspiraal in gang te zetten, zodat wij nadien niet kunnen corrigeren via de lonen. Indien de ontwaarding van de Belgische frank tot loonstijgingen leidt van 2 tot 5 pct., is het immers niet meer mogelijk nadien een correctie aan te brengen door in te werken op de reële lonen.

In de huidige situatie is de enige mogelijkheid het tijdelijk uitschakelen van het loonindexeringsmechanisme in afwachting van een nieuw monetair regime met vaste wisselkoersen. Dit was ook de conclusie van een rapport van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven enkele jaren geleden. De professoren die dat rapport opstelden, meenden dat het loonindexeringsmechanisme moet worden uitgeschakeld bij grote schommelingen in de wisselkoersen.

Er is nog een ander element. Vele buitenlandse beleggers verwachten dat België maatregelen zal treffen in verband met het loonindexeringsmechanisme. Een weigering om dit te doen, zal leiden tot de *self-fulfilling prophecy*, waar u zelf naar verwees, mijnheer de Eerste minister. Men zal ervan overtuigd zijn dat België dit probleem niet wil of niet kan aanpakken en dat de waardedaling van de Belgische frank terecht was. Dit zal de speculatie tegen de frank nog verder aanwakkeren.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Wij moeten op zoek gaan naar alternatieven. Wij kunnen, bijvoorbeeld, zoals in Duitsland *ex ante* indexeren. Hierbij wordt een verwachte toekomstige inflatie reeds ingecalculeerd en gaat men uit van dit gegeven om loononderhandelingen te voeren. Met die formule kan men fouten later gemakkelijker corrigeren. Vandaag kunnen wij alleen ingrijpen op de reële loonstijgingen om de fouten te corrigeren. Gelet op de grote wisselkoersbewegingen, is de looncomponent echter te klein geworden om de noodzakelijke correcties aan te brengen. (Applaus.)

M. le Président. — En conclusion de ces interpellations, j'ai reçu trois motions.

La première émane de MM. Hatry, Van Belle, Goovaerts et Loones, et est ainsi rédigée:

« Le Sénat,

« Ayant entendu les interpellations de MM. de Donnée et De Grauwe et la réponse du Premier ministre,

Déplore le retard intervenu dans la prise des mesures destinées à rétablir la compétitivité des entreprises, à sauver les acquis principaux de la sécurité sociale et à rétablir un équilibre budgétaire compatible avec les normes de convergence de l'Union économique et monétaire,

Regrette la timidité des mesures envisagées,

Invite le Gouvernement à soumettre d'urgence au Parlement un programme efficace et cohérent à cette fin. »

De tweede, ingediend door de heren Verreycken, Buelens en Van Walleghem, luidt:

« De Senaat,

Beluisterde de interpellatie van Wim Verreycken over het sociaal overleg en het antwoord van de Eerste minister,

Eist van de federale Regering dat de Gemeenschapsraden bij het overleg worden betrokken, alvorens federale beslissingen hun beleidsruimte kunnen beïnvloeden. »

La troisième, déposée par MM. Lallemand, De Roo et Verschueren, est rédigée comme suit:

« Le Sénat,

Ayant entendu les interpellations de MM. de Donnée, Verreycken, De Grauwe et Tavernier, et la réponse du Premier ministre,

Passe à l'ordre du jour. »

« De Senaat,

Gehoord de interpellaties van de heren de Donnée, Verreycken, De Grauwe en Tavernier, en het antwoord van de Eerste minister,

Gaat over tot de orde van de dag. »

Nous procéderons ultérieurement au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Wij stemmen later over de eenvoudige motie, die de voorrang heeft.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VAN BELLE TOT DE MINISTER VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN EN LANDBOUW OVER « DE KMO-INITIATIEVEN IN HET KADER VAN HET BELGISCH VOORZITTERSCHAP VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP »

INTERPELLATION DE M. VAN BELLE AU MINISTRE DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES ET DE L'AGRICULTURE SUR « LES INITIATIVES CONCERNANT LES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES, QUI S'INSCRIVENT DANS LE CADRE DE LA PRESIDENCE BELGE DE LA COMMUNAUTE EUROPEENNE ».

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Belle tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw over « de KMO-initiatieven in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap ».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Van Belle (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, België zal weldra het voorzitterschap van de EG opnieuw uit handen geven. Gedurende zes maanden zal ons land dan op de meest diverse terreinen van het Europese beleid zijn stempel hebben kunnen drukken. Ook op het vlak van het KMO-beleid heeft de verantwoordelijke minister concrete Europese verwachtingen geschapen. Ik verwijs hier naar het KMO-beleidsplan.

De KMO's zullen in de nabije toekomst een steeds belangrijker rol te spelen hebben binnen de westerse geïndustrialiseerde Staten, aangezien voornamelijk de grote industrie onderhevig is aan grote verschuivingen naar het oosten of het zuiden. Maar op hetzelfde ogenblik ondervinden kleinere ondernemingen duidelijk wat men met een recessie bedoelt. Iedereen is er zich immers ten volle van bewust dat het slechte economisch klimaat, dat zich zowat overal in het continent laat gevoelen en niet het minst in ons land, een belangrijke weerslag heeft op de leefbaarheid van de kleine en middelgrote ondernemingen. Het staat daarenboven buiten kijf dat de sterk toegenomen fiscale druk en het huidige ondernemingsonvriendelijke klimaat niet zullen bijdragen tot enige verbetering op dit uitermate belangrijke vlak. In toenemende mate kampen de bedrijven, KMO's maar uiteraard ook de grote ondernemingen, met problemen bij de uitvoer van hun produkten. Ook blijft de concurrentiekracht van onze Belgische ondernemingen in vergelijking met onze belangrijkste handelspartners lamentabel. Het is noodzakelijk om telkens opnieuw in herinnering te brengen dat dit vooral het gevolg is van de veel hogere bruto loonlast. De vraag rijst wie er oplossingen zal aanbrenen.

Net zoals vandaag, bij de besprekingen omtrent een nieuw sociaal pact, zijn de sociale partners niet in staat om in gemeen overleg tot blijvende structurele oplossingen voor het herstel van onze concurrentiekracht te komen. Op zich is dat niet zo erg aangezien dit eigenlijk hun taak niet is. In een « normale » democratie is het Parlement daarvoor bevoegd.

De oplossing, of wat daarvoor moet doorgaan, zal opnieuw van een sterk syndicalistisch geïnspireerde Regering komen. In het verleden is reeds gebleken dat de Regering niet in staat is iets anders uit te werken dan lapmiddelen die telkens weer uitdraaien op fiscale hold-ups tegen de burger. Het zou mij niet verwonderen dat het sociaal pact, momenteel het globaal pact genoemd, de grootste hold-up in zijn soort zal zijn. De burger weet ondertussen al lang dat dit pact geen fundamentele noch structurele oplossing biedt.

Mijnheer de minister, graag had ik uw visie dienaangaande gekend. Wat hebt u op het Europese vlak in dit verband naar voren gebracht? Kan u de problematiek in verband met de informatiekloof tussen overheid en kleine en middelgrote bedrijven toelichten?

De Eerste minister had aangekondigd dat hij vanuit ons land ook het Europees niveau met een fiscaal virus — een Europese energietaks — wou besmetten. Voorlopig lukt dit niet. Wat evenmin lukt — en dat is spijtig — is het tot stand brengen van enige concrete verbetering van onze Belgische KMO's. Als de Regering het niet langs de inkomstenzijde kan vinden, blijft ze maar inspiratieloos bij de pakken zitten. Nochtans zijn er voldoende mogelijkheden. Ook de middenstandsorganisaties waar de minister nauw bij aansluit, laten niet na ze in herinnering te brengen. De laatste NCMV-enquête over het sociaal pact verschenen in het NCMV-magazine voor zelfstandig ondernemen van oktober 1993

was hierover nogal duidelijk. Op de vraag « Wat willen de KMO's? » was het antwoord zeer duidelijk: 75 pct. van de KMO's wil dat het zwartwerk wordt aangepakt, 73 pct. wil besparen in de werkloosheid en 71 pct. wil de staatsbedrijven privatiseren.

Mijnheer de minister, iedereen beseft natuurlijk dat u deel uitmaakt van een Regering waar de wet nog steeds wordt gedicteerd door de grote drukingsgroepen. De nieuwe voorzitter van het NCMV heeft duidelijk gemaakt dat hij de door de VLD aangegeven weg van onafhankelijkheid wil volgen. Dit is bemoedigend, maar voor effectieve maatregelen voor een algemene verlaging van de loonlasten, voor een drastische fiscale verlaging, voor besparingen in de werkloosheid lijkt de CVP nog lang niet klaar te zijn.

Mijnheer de minister, ik weet dat uw manoeuvreerruimte zeer beperkt is. De beslissingen met een grote weerslag op het bedrijfsleven worden in de eerste plaats door de ministers van Arbeid en van Economische Zaken of op het regionale niveau genomen. Die beslissingen hebben wel een onmiddellijke weerslag op uw werkkterrein. Het KMO-beleidsplan van januari 1993 illustreert dat er geen innovatie komt. U laat zich alleen leiden door oude suggesties en hanteert daarbij het wapen van het dirigisme. De Belgische KMO-situatie zit hierdoor rotsvast.

Wat gebeurt er inmiddels in Europa? Op Europees vlak moet het begrip kleine en middelgrote ondernemingen eenvormig worden omschreven. Door een te brede definitie komt het kleine familiebedrijf in de kou te staan. Er is eveneens nood aan een eenvormig Europees bedrijfsbeleid.

De grote hedendaagse problemen van de sociaal sterk uitgebouwde Europese Staten — ik denk bijvoorbeeld aan de herlokalisatie — vragen een gemeenschappelijke aanpak om als geïndustrialiseerde Staat te kunnen overleven. Zeker een klein land als het onze heeft belang bij een sterk Europees beleid. Welke resultaten werden op dit vlak reeds bereikt?

In eigen land werd de fiscale wetgeving te vaak gewijzigd. Dit heeft zijn weerslag op de rechtszekerheid. De Belgische KMO's hebben dringend behoefte aan vereenvoudiging. De administratieve rompslomp moet worden aangepakt en er moet een grondige doorlichting van de boekhoudkundige verplichtingen van de KMO's komen. De KMO's hebben verder behoefte aan een betere coördinatie van de wetgeving, aan een vlotte communicatie tussen overheid en burger en aan meer informatie vanwege de Regering, eventueel door het aanstellen van een ombudsman en gespecialiseerde voorlichtingsbrochures. Er worden wel tal van mooie beloften gedaan, maar waar blijven de resultaten?

De vertrouwensrelatie tussen overheid en burger moet worden hersteld. Ook de precieze bepalingen van het Verdrag van Maastricht zijn door onze bevolking te weinig gekend. Nochtans zijn die doelstellingen daarvan voor het bedrijfsleven van groot belang.

Mijnheer de minister, welke initiatieven hebt u reeds genomen om de informatiekloof te dichten? Op welke manier organiseert u een *follow-up* om de doeltreffendheid van campagnes gericht naar het bedrijfsleven te toetsen?

U pleit ervoor om meer kwalificaties te eisen van mensen die het nog aandurven een initiatief te nemen. Wie vandaag de berichten in de *Financieel Economische Tijd* over de evolutie van het aantal falingen heeft gelezen, beseft allicht dat deze op de eerste plaats conjunctuurgebonden zijn. Het is dus zeer de vraag of het testen van de bedrijfskunde het bedrijfsleven een nieuw elan zal kunnen bezorgen. Worden hierdoor niet eerder nieuwe drempels ingebouwd die talrijke personen er doen van afzien een initiatief te nemen? Alleszins lijkt dit beleid tegengesteld aan de eis van duidelijkheid, aan de vraag naar een middenstandsvriendelijk klimaat.

Mijnheer de minister, u wilt in de privé-sector meer flexibiliteit tot stand brengen, maar de bestaande regelgeving en vestigingswet worden niet alleen in stand gehouden, maar nog uitgebreid. Het is dan ook volkomen onduidelijk wat men onder die flexibiliteit dient te verstaan. Hoe is de toestand op dit vlak in de andere landen van de Europese Gemeenschap? Worden de Bel-

gische KMO's door de verschillen niet achtergesteld tegenover de andere Europese KMO's? Op welke manier denkt u de flexibiliteit in de toekomst aan te moeten geven?

Tevens wil ik graag vernemen op welke manier u de financieringsproblemen van de KMO's zult aanpakken. Zij moeten dringend een betere toegang tot de kapitaalmarkt krijgen. Hoe zult u dit realiseren? Zult u vooralsnog een Europees initiatief voorstellen, gezien alle KMO's in Europa met deze problemen geconfronteerd worden? Is er een Europese Raad van ministers over de problemen van de KMO's gepland?

U hebt in uw KMO-beleidsplan, dat op 29 januari 1993 werd goedgekeurd, in het hoofdstuk «de KMO in Europa» een aantal voorstellen geformuleerd, zoals de oprichting van een interministeriële conferentie voor economie, de zelfstandigen en de KMO's, de oprichting van forums binnen de Hoge Raad voor de middenstand en de creatie in het ministerie van Middenstand van een Europese cel. Wat is daarvan ondertussen terecht gekomen? (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Bourgeois.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Mijnheer de Voorzitter, al heeft de heer Van Belle in zijn interpellatie heel wat meer thema's aangesneden dan was aangekondigd, toch zal ik proberen zo volledig mogelijk te antwoorden.

De heer Van Belle had mij onder meer gevraagd of de KMO's voldoende worden ingelicht over de Europese constructies. Ten tweede stelde hij vragen over de beroepsreglementering en de vestigingswetgeving. Tenslotte vroeg hij naar de initiatieven voor de KMO's die worden genomen op Europees niveau.

Alvorens daarop in te gaan, zal ik antwoorden op een aantal andere vragen.

Ik heb in het begin van 1993 een federaal KMO-plan opgesteld. Een doeltreffend KMO-beleid moet op drie niveaus worden uitgewerkt, namelijk op het regionale, het federale en het Europese vlak. Dit KMO-plan, het eerste dat wij in de geschiedenis van België hebben gekend, is door de Regering in januari aanvaard. Hoewel de heer Van Belle beweert dat deze Regering geen inspanningen doet voor de KMO's, had ze hierop aangedrongen. Dit plan is volop in uitvoering en ik ben bereid opnieuw gedetailleerd toelichting te verschaffen in de commissies van Kamer en Senaat.

Een van de krachtlijnen van mijn KMO-plan was het instellen van een gezondheidsbarometer voor de KMO's. Aan de hand van economische, financiële en structurele criteria wenste ik van jaar tot jaar de evolutie en de gezondheidstoestand van de KMO's te meten. Die KMO-barometer is in volle voorbereiding. Ik hoop binnenkort het nodige koninklijk besluit te kunnen uitvaardigen. Ik zal daarbij tal van diensten betrekken zoals onder meer het Nationaal Instituut voor de statistiek en het ministerie van Economische Zaken. De barometer zal ons toelaten van jaar tot jaar, naar het voorbeeld van de competitiviteitsbarometer die de Centrale Raad van het bedrijfsleven hanteert, op een objectieve wijze de toestand van de KMO's te appreciëren.

Mijnheer Van Belle, u vraagt wat inmiddels van het KMO-beleidsplan al gerealiseerd is. Ik ben voortdurend bezig met het evalueren van regeringsmaatregelen op hun KMO-vriendelijkheid. Ik kan de lijst niet uit het hoofd citeren van de maatregelen waarbij wij succes hebben gehad en die in bedrijfsvriendelijke zin werden geïnterpreteerd.

De afspraken met betrekking tot de economische realiteit zijn duidelijk. Met de genomen maatregelen heeft men niet de kleine ondernemingen op het oog maar de constructies die opgezet worden door grote ondernemingen en die dikwijls het karakter hebben van ontwijing. Het betreft geraffineerde manoeuvres en bewegingen die in KMO's niet bestaan. Deze ondernemingen zijn hiertoe trouwens technisch gezien niet in staat.

In vele gevallen, zoals *Maribel-bis* en het jongerenbanenplan, ben ik erin geslaagd specifieke maatregelen in te schrijven gericht op de KMO's. In *Maribel-bis* werden specifieke maatregelen opgenomen met betrekking tot de vermindering van de patronale bijdragen voor bedrijven met minder dan twintig werknemers, maar ook voor bedrijven met minder dan vijf werknemers.

Eén van de plannen die ik op dit ogenblik overweeg, voorziet in een belangrijke versterking van de maatregel van het plus-1-plan. De plus-1- of plus-2-plannen zijn gericht op de kleinste ondernemingen die hun eerste of hun tweede werknemer in dienst nemen. De Regering is het meestal eens met mijn voorstellen in het belang van de KMO's.

Ook de andere maatregelen van het plan worden verder uitgevoerd.

Mijnheer Van Belle, u beweert dat ik toegeef aan de druk van de sociale groepen. In dit opzicht verschillen wij van mening. Ik ben blij dat er sociale partners bestaan, dat er overleg mogelijk is, dat de vertegenwoordigers van bepaalde groepen in de maatschappij elkaar kunnen ontmoeten. Als minister van Landbouw heb ik ook behoefte aan medewerking van de landbouworganisaties. Deze overlegpartners helpen niet alleen bij het opstellen van programma's en het uitwerken van maatregelen, zij kunnen ook meewerken aan het overbrengen van informatie naar hun leden en naar de mensen op het terrein. Het is inderdaad één van de fouten van onze huidige politieke constellatie dat er te weinig doorstroming is naar de betrokkenen zelf: de landbouwers, de KMO's, de zelfstandigen.

In de sectoren waarvoor ik bevoegd ben, is er via de sociale partners een grote doorstroming van informatie, zowel op regionaal, op federaal, als op Europees vlak. Dit is een rijkdom want het gevaar is niet denkbeeldig dat ik bij het nemen van maatregelen in een ivoren toren terechtkom waar contact met de basis niet meer mogelijk is en er achteraf ook geen klankbord is.

De vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten was inderdaad een onderdeel van het beleidsplan. Er werd een project op touw gezet dat in de eerstvolgende dagen door de Regering zal worden goedgekeurd. Wij noemen dit «auditvorm». Daarin stellen wij een volkomen ander systeem van administratieve vereenvoudiging en vereenvoudiging van documenten voorop. In het departement van Middenstand, een klein departement, werd een cel opgericht waartoe hoge ambtenaren van alle andere departementen die contact hebben met de zelfstandigen, zullen behoren. Dit zijn meer bepaald ambtenaren van de departementen Sociale Zaken, Economie, Arbeid en Tewerkstelling, enzovoort. Deze ambtenaren zullen vergaderen onder de leiding van mijn secretaris-generaal en zullen alle documenten, van welk departement ze ook komen, moeten nakijken op eenvoud en leesbaarheid. Voor dit systeem halen wij onze inspiratie uit modellen die in Engeland van toepassing zijn. Dit project loopt als experiment het eerst in mijn departement en wanneer het slaagt, zal het ook in andere departementen worden ingevoerd.

Ik wil nog even een beschouwing maken over de evaluatie van faillissementen. Ik neem inderdaad aan dat een groot aantal faillissementen mede te wijten is aan de economische crisis die wij nu beleven. Omdat ik nogal goed weet wat een faillissement is, en daarbij in mijn vorig leven nogal sterk betrokken ben geweest, kan ik u uit ervaring zeggen dat twee derde van de faillissementen het gevolg zijn van gebrek aan kennis, gebrek aan voorbereiding, gebrek aan kennis van bedrijfsbeheer en gebrek aan managerstaten. Zeer vele mensen beginnen een zaak zonder dat zij daarop voorbereid zijn, zonder dat zij voldoende kennis hebben niet alleen op professioneel vlak, maar vooral inzake beheer, beleid en management. Eén van de punten van ons beleidsprogramma — ik kom daarop nog terug als ik het over uw interpellatie zelf heb — is inderdaad gericht op het verhogen van de beheerskennis vooral van hen die de functie van zelfstandig ondernemer willen opnemen.

Mijnheer Van Belle, het spijt mij dat u dit gebrek aan flexibiliteit noemt. Ik meen te weten dat op deze manier aan de zelfstandigen die de moed hebben te ondernemen, waarborgen voor de toekomst worden gegeven, de zekerheid dat zij hun taak zullen

aankunnen. Niet alleen zij krijgen deze waarborg, maar ook zeer vele mensen die met hen werken en die op een bepaald ogenblik het slachtoffer kunnen worden van een faillissement. U weet hoeveel gevolgen een faillissement kan hebben voor de ondernemer zelf, maar ook voor vele anderen die in één of andere werkrelatie met de betrokkene staan. Laten wij dus zeer voorzichtig zijn. Flexibiliteit is goed, maar we moeten zien in welke zin zij werkt.

Ik kom nu even terug op de meeste van uw vragen. In de eerste plaats wilde u weten of de KMO's voldoende werden ingelicht over de Europese constructie. Mag ik u signaleren dat er in het kader van de herstructurering van de overheidsadministratie in mijn departement inderdaad een « cel Europa » werd opgericht. U weet dat wij volop in transitie zijn. Dat geldt niet alleen voor mijn departement, maar ook voor alle andere.

In mijn klein departement van Middenstand, dat eigenlijk volkomen was gericht op de echte zelfstandigen, de middenstanders, met hun eigen problematiek, had ik niet de nodige middelen en instrumenten om een beleid te voeren naar de kleine en middelgrote ondernemingen.

Deze cel zal de relatie tussen de KMO's en de Europese instellingen van nabij opvolgen. Tevens wil ik erop wijzen dat door de Europese Commissie een aantal netwerken werden opgericht die als specifiek doelpubliek de ondernemingen, en meer bepaald de KMO's, hebben. Een van deze netwerken bestaat uit de Euro Info Centers, EIC's, die de KMO's moeten inlichten over en helpen bij het in contact treden met de Europese administratie.

De centra brengen ondernemers uit verschillende landen met elkaar in contact. Het grote voordeel van deze EIC's is hun gedecentraliseerd karakter, waardoor zij zo dicht mogelijk bij de KMO's kunnen optreden. In bijna alle regio's van ons land zijn er trouwens dergelijke centra ter beschikking van de zelfstandigen. Zij organiseren heel veel informatiedagen. Ook de Commissie organiseert jaarlijks een week van de ondernemer, waarbij informatie over de meest diverse onderwerpen wordt verspreid. In dit kader vonden er begin oktober in België een vijftigtal activiteiten plaats. In heel Europa werden er trouwens meer dan 2 000 activiteiten georganiseerd voor de KMO's.

Mijnheer Van Belle, u stelde een vraag over de verrechtvaardiging en de effectiviteit van de beroeps- en de vestigingsreglementering.

Het uitgangspunt van iedere reglementering is de volledige vrijheid van handelen. Sedert 1965 werden er 43 beroepen gereguleerd. Het opleggen, via reglementeringen, van een kwalificatie voor ondernemers, kan een minimale kwaliteit waarborgen. Dit is meer dan nodig.

Overigens heb ik in mijn federaal KMO-beleidsplan bepaald dat er een grondige evaluatie van de beroepsreglementeringen zal plaatshebben met het oog op eventuele aanpassingen. De reglementeringen van beroepen die bijvoorbeeld in 1965 werden gereguleerd, moeten na dertig jaar worden geactualiseerd. Deze omvangrijke procedure zal op een efficiënte manier worden aangepakt.

Wat de vestigingswet betreft, is er de jongste jaren nauwelijks sprake van een uitbreiding. Bovendien komt het initiatiefrecht voor het reglementeren van een beroepsactiviteit toe aan de representatieve beroepsverenigingen.

Tenslotte blijkt uit een recente enquête onder de leden van de Nationale Confederatie van het bouwbedrijf dat de vestigingsreglementering positief wordt onthaald, vooral wat de vereisten voor beheerskennis betreft. Faillissementen zijn namelijk niet alleen door de conjunctuur bepaald, vaak ontbreekt het heel wat starters aan de nodige kennis van bedrijfsbeheer. In mijn beleid heb ik dan ook speciale aandacht voor het bevorderen en het op peil houden van de bedrijfskennis en de managementkwaliteiten. Dit zal ik onder meer doen door het actualiseren van het programma « beheerskennis » dat reeds sedert 1971 werd uitgewerkt. Dit programma zal worden gemoderniseerd en er zullen

bijvoorbeeld voorwaarden worden opgenomen inzake boekhoudkundige kennis en informatica, die trouwens onontbeerlijk zijn voor de ondernemers.

U stelde ook een vraag over Europese initiatieven inzake het KMO-beleid.

Ik heb het Belgisch voorzitterschap aangewend om het grote belang dat wij in België hechten aan een specifieke benadering van de KMO-sector naar Europa toe te vertalen, maar deze belangstelling is niet in alle landen even groot. Ik denk in dit verband aan de opstelling van Engeland en Duitsland. België is een koploper in verband met de waardering van de inbreng van de KMO's in het algemeen economisch leven.

De KMO's zijn voor de Europese economie van wezenlijk belang en spelen een essentiële rol op het vlak van tewerkstelling. Van het aantal nieuwe jobs dat de jongste drie jaar in Europa ontstond, werd 75 pct. door KMO's gecreëerd en in totaal staan de KMO's in voor 70 pct. van de privé-tewerkstelling in de Gemeenschap.

Als men het dus heeft over relance-initiatieven die voor nieuwe groei en tewerkstelling moeten zorgen, dient men rekening te houden met de KMO's en dat gebeurt ook. Uit de initiatieven, aangekondigd op de Top van Edinburgh en op die van Kopenhagen, blijkt dat dit besef ook op het hoogste niveau bestaat.

Vooraleer de KMO's kunnen genieten van de verwezenlijking van de interne markt zullen ze een fase van aanpassingen moeten doormaken die van hen bijkomende inspanningen zullen vergen. Hierover bestaan er verkeerde opvattingen. Het is een feit dat de interne markt in een eerste periode niet altijd automatisch voordelen zal opleveren voor de KMO's. Integendeel, de KMO's worden geconfronteerd met een ruimere markt en totaal andere uitdagingen en zij zullen zich dus moeten leren inschakelen. Deze fase van aanpassing is uiteraard moeilijker in een periode van economische recessie.

Daarom acht ik het nodig om op Europees vlak maatregelen te nemen — en dit is mogelijk omdat we op het ogenblik toch enige leiding geven — die het kader waarin de KMO's actief zijn gevoelig moeten verbeteren. Dit moet de KMO's toelaten hun concurrentiekracht te vergroten en hun dynamische rol te blijven spelen.

Op zes prioritaire domeinen moeten acties worden ondernomen. Daarin vindt de heer Van Belle zeker een klankbord voor enkele van zijn vragen, maar hij verwacht beslist niet van mij dat ik alles hier in detail bespreek. Ik wil dat wel graag doen in de Commissie wanneer zij dat wenst.

Ten eerste, bij het verbeteren van de financieringsmogelijkheden van de KMO's denk ik aan het uitbreiden van het waarborgsysteem van het Europees Investeringsfonds dat over ruime middelen beschikt, aan het ter beschikking stellen van intrestsubsidies in het kader van Europese initiatieven, waarvan de financiering kan gebeuren op basis van een percentage van de structuurfondsen, en aan een verbetering van de financiële structuur van de KMO's. In verband met intrestsubsidies ondervond ik grote weerstand van Engeland, Duitsland en Nederland, maar die lijkt nu te verdwijnen zodat ik hoop dat ook dit element van mijn Europees KMO-plan zal worden gerealiseerd met de algehele steun van de Commissie.

Ten tweede moet het statuut van de onderaannemer aantrekkelijker worden gemaakt voor de KMO's door te ijveren voor een minimale gedragscode tussen hoofdaannemer en onderaannemer en door het aanmoedigen van samenwerking tussen de ondernemingen. Concreet betekent dit een deontologische code, zoals bij betalingen en betalingsmiddelen, wissels enzovoort. Op dit vlak heerst nu complete wanorde en grote onzekerheid waardoor heel wat KMO's zich niet buiten de traditionele, nationale grenzen durven te bewegen.

Ten derde moeten de overheidsopdrachten in heel Europa toegankelijker worden gemaakt voor de KMO's. Een betere voorlichting voor de KMO's is hier aangewezen.

De heer Seeuws, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Ten vierde besteden wij speciale aandacht aan de specifieke problemen van de ambachten en de kleine zelfstandigen. Met de ambachten bedoel ik de beroepen in de traditionele zin van het woord. Sommige landen besteden meer aandacht aan dit probleem. Op het ogenblik is dit een Frans interessepunt. Ik hoop tegen volgend jaar een Europees congres over beroepen en ambachten te kunnen organiseren.

Ten vijfde willen wij werken aan het betrekken van de Europese representatieve organisaties van de KMO's bij de consultaties en de onderhandelingen in het kader van de Europese sociale dialoog. Dit is een algemene vraag. Op het ogenblik bestaat hierin weinig ordening en dit is, onder meer, te wijten aan het zeer grote aantal organisaties.

Ten zesde zullen wij de participaties van KMO's aan gemeenschappelijke onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's verhogen. Dit zullen wij doen door de administratieve procedures te vereenvoudigen. Ik verwijs in dit verband naar het CRAFT-programma (Cooperative Action for Technology) en naar de haalbaarheidspremies. Deze reeds bestaande initiatieven moeten worden verstevigd. Bovendien moeten ook de resultaten van het onderzoek gemakkelijker toegankelijk worden gemaakt voor de KMO's.

Ik kan hier natuurlijk enkel de belangrijkste acties toelichten. Ik heb een uitgewerkt memorandum opgesteld, een soort Europees KMO-plan: «De KMO's, motor van een Europese groei.»

Daarin wordt in detail ingegaan op elk van de hoger aangehaalde domeinen en worden 38 concrete voorstellen geformuleerd. Over dit memorandum wordt uitgebreid overleg gepleegd met de Europese Commissie en met commissaris Vanni d'Archirafi. Het memorandum werd volgens de communautaire procedures behandeld in internationale werkgroepen en COREPER. Morgen wijdt COREPER wellicht zijn laatste vergadering aan dit memorandum.

Op 11 november zal ik mijn Europese collega's, bevoegd voor de KMO-problematiek, in Brussel samenbrengen voor een speciale KMO-raad, de eerste sinds het bestaan van de Europese Gemeenschap, waarop het memorandum zal worden besproken. De KMO-problemen zullen voor het eerst op dit niveau worden bestudeerd. Tijdens het Belgisch voorzitterschap zijn wij er dus in geslaagd de twaalf regeringen en de Commissie ertoe te verplichten zich toe te leggen op het bestuderen van de KMO-problematiek en op het uitwerken van oplossingen. Het spreekt vanzelf dat het niet zal blijven bij deze ene geschiedenis makende KMO-raad, maar dat ik zal trachten deze raad jaarlijks bijeen te roepen, zodat de KMO-problematiek van nabij wordt gevolgd.

De resolutie die uit deze raad zal voortkomen en die een aantal voorstellen zal bevatten, zal de reeds bestaande initiatieven niet overlappen, maar zal het KMO-plan verder invullen. De resolutie moet worden beschouwd als een impuls voor reeds bestaande initiatieven. Op die manier pogen wij te komen tot een geïntegreerde en horizontale aanpak waarin zowel de Commissie als de lidstaten in een hernieuwd partnerschap samenwerken. Elf november wordt dus een belangrijke dag. Wij zijn ervan overtuigd op de medewerking van alle lidstaten te kunnen rekenen daar de voorbereidende besprekingen met de Commissie zeer vlot zijn verlopen, op details na.

Tot slot wil ik uw aandacht vestigen op het Europees Congres dat ik op 19 en 20 november te Leuven organiseer en dat het sociaal statuut der zelfstandigen van naderbij zal onderzoeken. Ik heb de ministers van de lidstaten enquêteformulieren bezorgd om mij te informeren over het sociaal statuut in hun land. De gegevens werden op wetenschappelijk niveau door universiteitsprofessoren verwerkt zodat er nu een globaal overzicht bestaat van de Europese sociale statuten. Ik hoop tijdens het congres daarmee te kunnen werken om zo een beter beeld te krijgen en een betere

harmonisering van de sociale zekerheid van de zelfstandigen te bereiken. Ik wil dus niet alleen oog hebben voor de economische rol van de zelfstandigen, maar ook waken over de specificiteit van hun sociale bescherming.

Ik meen dan ook op Europees vlak hernieuwde aandacht te hebben opgewekt voor de belangrijke groep van ondernemers die de KMO's zijn. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Van Belle (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb met veel aandacht geluisterd naar het uitgebreide antwoord van de minister. Ik kan mij echter niet volledig aansluiten bij wat hij heeft gezegd.

Mijnheer de minister, u hebt doen opmerken dat de ondernemers van de KMO's, ondanks hun eeuwig geklaag u, bij een bezoek, telkens mededelen dat het hen goed gaat, maar dat het hun buur waarschijnlijk slecht gaat. Ik kan dat moeilijk geloven. Als wij vaststellen dat het afgelopen jaar het aantal faillissementen in de KMO's met 20 pct. is gestegen, gaat het de KMO's blijkbaar toch niet zo goed. U wijt de faillissementen vaak aan onkunde van managers en aan gebrek aan kennis van bedrijfskunde. Dat kunnen wel oorzaken zijn, maar de huidige conjunctuur en de hoge loonlasten zijn ongetwijfeld de belangrijkste oorzaken.

Daarnet, in de interpellatie over het sociaal pact, werd er gesproken over de rentevoet die in België veel hoger is dan in de ons omringende landen. Deze hoge rentevoeten belemmeren de uitvoer en verhogen de kosten van invoer. De minister beweert bestendig in de weer te zijn en KMO-vriendelijk te zijn. Ik zie de minister al jaren aan het werk en ben ervan overtuigd dat dit inderdaad zo is.

Volgens mij is er, in tegenstelling tot wat de minister zegt, wel een informatiekloof. De minister beweert dat de drukkingsgroepen noodzakelijk zijn voor de verspreiding van de informatie.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Onder meer daarom.

De heer Van Belle (VLD). — Volgens mij moet elke burger in de mogelijkheid zijn zich te informeren zonder daarom lid te zijn van één of andere drukkingsgroep.

Mijnheer de minister, waar blijft de ombudsman die u een tijd geleden hebt aangekondigd?

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Hij is aangesteld.

De heer Van Belle (VLD). — Sinds wanneer is die aangesteld en hoe is zijn naam?

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Die persoon is aangesteld op het departement van Middenstand dat ik een nieuwe naam heb gegeven: Huis van de zelfstandigen en van de KMO's, maar zulk goed nieuws melden de media omzeggens niet.

De heer Van Belle (VLD). — Mijnheer de minister, ik dank u in elk geval voor die mededeling die nu wel haar weg zal vinden naar de buitenwereld.

U hebt ook altijd gesproken over aangepaste voorlichting...

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Het departement verspreidt minstens vijftien brochures met allerlei informatie voor zelfstandigen.

De heer Van Belle (VLD). — Zijn die brochures wel geactualiseerd?

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Dat spreekt vanzelf.

De Voorzitter. — Mijnheer Van Belle, u beschikt maar over vijf minuten voor uw repliek. Bovendien is een repliek een reactie op het antwoord van de minister, dat zeer uitgebreid was, en geen gelegenheid om nieuwe vragen te stellen. Gelieve dus te besluiten.

De heer Van Belle (VLD). — Ik zal dadelijk eindigen, mijnheer de Voorzitter.

In mijn interpellatie heb ik gewezen op de laatste enquête van het NCMV over het zogenaamd sociaal pact waaruit duidelijk bleek wat de KMO's willen, namelijk een aanpak van het zwartwerk, een besparing in de werkloosheid en een privatisering van de staatsbedrijven. Hierover heeft de minister niets gezegd in zijn antwoord.

De heer De Roo (CVP). — Dat is de rol niet van de minister.

De heer Van Belle (VLD). — Ik meen dat het NCMV de reactie van de minister op deze enquête wil kennen, ook de personen uit uw rangen, mijnheer De Roo, die bij het NCMV zijn aangesloten, willen het antwoord van de minister hierop kennen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Bourgeois.

De heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw. — Mijnheer de Voorzitter, ik verontschuldig mij dat ik zo lang heb geantwoord, maar dat heeft zijn redenen, gelet op de tekst die de heer Van Belle mij heeft bezorgd en de vragen die hij hier heeft gesteld. Ik dacht hem een zeer omstandig antwoord te hebben gegeven, maar ik hoor nu tot mijn verwondering dat hij mij verwijt zijn vragen niet beantwoord te hebben.

Mijnheer Van Belle, ik kan u zeggen dat wij bij het overleg over het globaal plan bestendig bezig zijn met het zoeken naar mogelijkheden om de arbeidskost te verlagen. Bovendien is het toch duidelijk dat wij, behalve de jongste maanden, reeds jaren aan een stuk de laagste inflatie en de laagste intrestvoet in Europa kennen. Dat zijn merkwaardige resultaten. Alle landen van Europa streven nu naar een verlaging van de intrestvoet. Wij zijn ter zake echter volkomen afhankelijk van het monetair beleid dat op Europees en zelfs op wereld vlak wordt gevoerd en van de evolutie van de markt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw op woensdag 10 november 1993, om 10 uur.

Le Sénat se réunira le mercredi 10 novembre 1993, à 10 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 17 h 55 m.)

(La séance est levée à 17 h 55 m.)